

blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

KANTOREN:

REDACTIE- en ADMINISTRATIEKANTOREN: HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
TELEFON 14519. POSTGIRO 114574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 14519. - POSTGIRO 14574

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 14519, Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20. Tel. Interc. 11987*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie, HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenfabrieken-BEST (N.-Br.), Holland

ENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Met succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan beleiden of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het gebracht aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend eike tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 1/2%. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rookers in Ned.-Indië, daar alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeerden. Door Uwe benoogde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabriekaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden. Blijvende relaties te winnen is ons doel en garanderen wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventuele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

OUDE: Ons behoud. — Intellectuele samenwerking bibliografie. — Zandbergen. — Een Generaal Van Stichting? — Indologische Leergang. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Van Week Week. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen en Schriften: Uit de Eur. Pers. Uit de Int. Pers. Uit Chin. Pers. — Literatuur-Overzicht. — Suriname-Caracao. — Uit den Verren Vreemde. — Mededeelingen. — Mutaties van 13 tot 20 Aug. 1924.

J. VAN DER WAL
Heren- en Heerenkleedermaker
Paul Krugerlaan 22, DEN HAAG.
Uitgebreide Collectie Stalen.
Billijke Prijzen.

Old England
NIJMAN & PHILIPS
LADIES' AND GENTLEMEN'S TAILORS
COOLSINGEL 129 — — — ROTTERDAM

WISBRUN & LIFFMANN
Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag
DAMES MODEARTIKELEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
BALARTIKELEN.

Tandarts Dr. A. KERVEL
Frederik Hendriklaan 45
DEN HAAG TELEF. 50122
Spreekuur 9-3
Belangrijk verlaagd Tarief
bij contante betaling.

MIMONTA. Middenslandsinstituut
voor Mond- en Tandheelk.
Onder leiding van Dr. A. KERVEL en G. KRUIJS,
Mond- en Tandartsen
Valkenboschplein 17 Tel. 32728
Spreekuur 9-4. Ma., Wo. en Vrijd. ook v. 6-8
Lage tarieven. Spec. v. Ziekenfondsleden

BATAVIA A V A SOERABAJA MADAGAS
A B M
INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHÉ
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

A.H.I.T.

Het ALGEMEEN HAAGSCH INSTITUUT VOOR TANDHEELKUNDE (A.H.I.T.) te 's-Gravenhage, Piet Heinstraat 2a, Telefoon 34580, is onweerlegbaar de meest moderne en beste inrichting in Europa voor de behandeling van mond- en tandziekten. De behandeling geschiedt uitsluitend door bekwame tandartsen-specialisten, onder leiding van tandarts Alex Mertens. Lage Tarieven. De gedrukte tarieven zijn kosteloos aan het Instituut verkrijgbaar, hetwelk geopend is alle werkdagen van des morgens 8.30 uur tot des avonds 10 uur, behalve van 6-7 uur. Zondagsmorgens van 10-12 uur.

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Jansens & Tilanus
FRIEZENVEEN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn „de Prijslijst“
DEN HAAG.
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Prijscourant op aanvraag gratis.

Waar dineert en luncht gij goed en goedkoop?
RESTAURANT BAZARSTRAAT
Bazarstraat 5-7 Den Haag
bij het Vredespaleis en de Scheveningsche Boshies

is het eenige adres in Den Haag, waar U kunt Lunchen vanaf f 0.75 en Dineeren vanaf f 1.-.
Restaurant à la Carte den geheelen dag. Gebruik van dranken niet verplichtend. Geen fooien.
Aanbevelend, O. F. DE VRIES

In fijne Lederwaren en Reisartikelen
Atelier voor alle voorkomende reparatie

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES“
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.

in de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen 3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen- van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden - Kuipbaden - Douchebaden
Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Stoomververij en Chemische Wasscherij „DUINOORD“.
Begoniastraat 188-190 Telefoon 36048
hoek Goudsbloomlaan

Goederen binnen 4 dagen zonder prijsverhooging thuisbezorgd.

Heerencostumes . . . f 4.-	Wol en Plu. p. □ el f 0.40
Mantelcostumes . . . f 4.-	Handschoenen, per
Jassen, vanaf . . . f 2.75	paar vanaf f 0.20
Mantels f 2.75	Oppersen v. Heeren-
W. Dekens f 1.- en f 1.20	Costuums f 1.50
Gest. Dek. f 1.50 en f 1.75	Idem m. ontvlecken f 2.50
Vitrages . . per □ el f 0.15	Dames-Costuums
Madras f 0.20	naar grootte

Speciaal in het reinigen van Carrosserie-Bekleding

Het aanbevolen adres
voor COMPLETE MEUBILEERING is het
Meubelhuis „Conrad“
Laan van Meerdervoort 220 - Tel. 35650
hoek Conradkade

Ons behoud.

Er zijn menschen die de kunst verstaan van met weinig woorden veel te zeggen en er zijn andere, die met veel woorden niets zeggen. Tot deze laatsten behoort de schrijver Gio, van wien in het nummer van Oost en West van 14 Augustus gezegd werd, dat hij in 1923 een aantal artikelen schreef over oorlogsgevaar in Oost-Azië en dat hij ook nu schreef over de gevaarlijke positie van Insulinde, om te betoogen, dat wij moeten hebben „een vloot, om buiten den oorlog te blijven“. Wat is het nut van zulk schrijven? Iedereen weet wel dat wij buiten een oorlog moeten blijven, onverschillig of die spoedig op handen is, of wel slechts door pessimisten en angstige lieden gevreesd wordt; iedereen weet ook wel, dat men meer kans heeft niet in een oorlog betrokken te worden, naarmate men sterker gewapend is, maar niet iedereen weet hoe die bewapening zijn moet en zijn kan. Dit wordt echter door Gio niet gezegd en zijn schrijven is daardoor nutteloos. Hij spreekt van een vredesdroom waarin velen leven, maar zou dit de oorzaak zijn van het ontbreken van een „instrument om onze neutraliteit te handhaven“? Is het niet veelmeer de onmogelijkheid om zulk een instrument te krijgen als men het niet betalen wil? Als een schrijver als Gio wenscht, dat zijn artikelen nuttig gevolg hebben, dan moet hij vooreerst zeggen wat het handhaven van onze neutraliteit beteekent;

ten tweede wat daarvoor noodig is, namelijk niet een aantal vaartuigen, precies berekend voor het mogelijke afslaan van een aanval op West-Java, langs een bepaalden weg (wat de kern was van de door de Volksvertegenwoordiging niet aangenomen vlootwet), en ongeschikt om onzen Archipel aan alle zijden te bewaken en tegen elken aanval of aanslag op onze neutraliteit te verdedigen, maar wel een zee- en een luchtvloot, talrijk en krachtig genoeg om zulke aanslagen te kunnen afslaan;

ten derde moet hij de kosten van die weermacht berekenen;

en ten vierde moet hij aantoonen, dat het voor een Rijk met 57 millioen inwoners mogelijk is die kosten op te brengen en zulk een weermacht te onderhouden.

Eerst dan zal zijne poging, om ons te behoeden voor eene „fout, die gelijk staat met zekeren ondergang“, ernstig kunnen genoemd worden.

M. L.

Intellectueele samenwerking in bibliografie.

Onder bibliografie verstaat men in 't algemeen „beschrijving van het boek“, onder vak-bibliografischen arbeid, het verzamelen en doen drukken van de titels der boekwerken, brochures, maand-, week- en dagblad-artikelen, welke betrekking hebben op een scherp omljnd onderwerp, volgens een bepaalde systematiek gerangschikt en al dan niet geannoteerd. Het nut van dezen arbeid voor den vakman (geleerde) en den belangstellenden leek, behoeft niet te worden betoogd; een goede bibliografie maakt, dat men zich spoedig kan oriënteren en in een onderwerp thuis raakt.

Onder algemeene bibliografie, verstaat men het verzamelen en doen drukken van titels, van het belangrijkste, dat door den druk verschijnt, op welk gebied ook in een land, b.v. de afdeling Documentatie van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag, destijds onder de bekwame leiding van dr. Greve.

Het nut der vak-bibliografie werd ook in Indië ingezien en in den loop der jaren verschenen enkele bibliografieën van de hand van vak-geleerden, als gevolg der werkzaamheden, van het opgeheven

Drogisterij „De Korenbloem“
WED. G. BOLAND
Lijsterbesplein 1 - Den Haag - Tel. 35514

is Uw beste adres voor Spécialité's, Parfumoriën, Toilet-artikelen, Gummi, Bod-, Wagen- en Wiegzeilen, Badmutsen, Babyweegschalen, Ondersteken, Windkussens te huur
Ruim gesorteerd in Yardley-artikelen, Wijn-Depôt
Stofzuiger „Electrolux“ te huur à 25 et per uur, 8 uur f 1.50
Thuisbezorgen zonder prijsverhooging.

TE HUUR
tegen 1 September of later een gemiddelde Zitkamer, groote Slaapkamer
3 Kabinetten en vrije Keuken, billijk. Adres; Zoutmanstraat 53c, Den Haag

Encyclopaedisch Bureau, de Bibliotheek-Verspreiding enz.

Wat wordt echter op algemeen-bibliografisch gebied verricht? In Nederland wordt, door wetenschappelijke instellingen, den Ned. Handel en vak-bibliografen, hetgeen in de wereld en meer in het bijzonder in Nederland, op algemeen koloniaal gebied uitkomt, grafisch vastgelegd. Men denke aan het „Repertorium“ vroeger van Hooykaas, nu van Schalker en Muller bewerkt en dat, uit den der zaak nooit up to date kan wezen: de bibliografische overzichten in de Indische Gids, de Indische Mercur van de Afd. Koloniaal museum van het Koloniaal Instituut.

Doch steeds is de klacht in Holland: „Wat precies in Indië uitkomt, weten we moeten er naar snorren en snuffelen, op men bibliografisch gebied wordt daar niet verricht.“

Wel zenden de verschillende uitgeverij-, boekhandelaren en drukkers hier hun mededeelingen enz. naar hun cliëntèle, doch regelde bibliografische arbeid wordt niet verricht. Een Indische Vereeniging tot bevordering van den boekhandel bestaat niet, noch schijnt een maandblad, waarin alles vermeld wordt wat in de afgelopen maand oorspronkelijk is verschenen. Dat is des te meer te betreuren omdat door de intellectueele opleving van de volksgroepen Indië, hoe langer hoe meer gaat produceeren en uitgeven, terwijl de Indische drukte boekwerken, wat afwerking en technische verzorging aangaat, den toets, met welk wereld, kunnen doorstaan.

Wanneer zullen nu eens de handen inslagen worden, om regelmatig en systematisch te leggen, hetgeen in Indië door den druk verspreid (boekwerken en tijdschrift-artikelen)? Voor intellectueele samenwerking, in de eerste plaats Indië zelf en daarna met Holland, is dit zeker boden.

Het bovenstaande lezen we in het Soer. Handelsblad van 11 Juli en kunnen ons met de strekking volkomen vereenigen.

Het laat zich begrijpen dat de Indische handelaars er tegen opzien hunne uitgaven „commissie“ te zenden naar Nederlandsche uitgeverij, vooral wegens de daaraan verbonden hooge kosten, terwijl het dan nog de vraag blijft of het gezonden „geplaatst“ wordt. Dit bezwaar zou echter te overvragen zijn wanneer de Indische uitgeverij eindelijk toe konden overgaan om gezamenlijk maandelijksche boekenlijst te publiceren en te geven, waardoor slechts „op bestelling“ behoeft te worden geleverd. Trouwens, reeds jaren gaf de Bataviasche boekhandelaar Kroon maandelijksche bibliografie uit, waarom zou dan nu niet kunnen? We hebben de stellige toezegging, dat en de Indische en de Nederlandse boekhandel bij een en ander zou zijn gebaat, vooral ook het in Indische aangelegenheden behorend stellig publiek.

Welke boekhandelaar neemt in deze, ook uit het begrepen eigenbelang, het initiatief?

Zandbergen.

Onze lezers herinneren zich wellicht de artikel reeks in dit blad van den Heer J. H. Nieuweboer (thans resident van Soerakarta) over de zoetwater instelling Zandbergen.

In aansluiting daarbij deelen we eenige aanteekeningen van Vaderland ontleende bijzonderheden uit het verslag van 1923 mede.

Het begint met de blijde mededeeling, dat met den bouw van het tweede Tehuis flink

Brandstoffenhandel H. HAVINGA
Oud-Gezagvoerder Kon. Paketvaart-Mij in Ned. Oost-Indië
Lid van de Vereeniging „Oost en West“
Leverancier van het Koninklijk Instituut v. d. Taal-, Land- en Volkenkunde v. N.-I.
Kantoor: HOOIKADE 13a - DEN HAAG - TEL. 1062

istus 1924... JR... n gem... laapka... euken... 3C, Den... otheek-V... a-bibliog... ordt, da... n Ned... in de... Nederl... uitkomt... n het be... as, nu... uit de b... de bill... ds, de... Afd. He... d: weten w... feilen, o... ar niet... gevers, h... hun ca... èle, doe... niet ver... dering d... niet, no... ermeld... nkelijk... r te be... g van al... oer mee... l de b... en tecl... welk la... en im... ematis... ruk vers... a)? Vo... rste pla... dit ze... Soer. Ha... de stre... ndische... uitgave... sche col... hooge k... net gezo... hter te o... uitgeve... samenlij... ren en... spreiding... ng" beh... jaren ge... Kroon... rom zou... stellige... ederlan... n geba... eden be... ook uit... de artik... Nieuwe... de zou... nige aan... uit het... ing, dat... is flink... VING... d. Oost... vest... stituut... N.-I... TEL. 1002

VERKOOPHUIS
Prins Hertoginnelaan 101
 SPECIAAL VOOR INDISCHE FAMILIES
 INGERICHT
 Bestaat ruim 25 jaar
 DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

en dat het weldra zijn nieuwe bewoners, een tal kinderen, zal kunnen ontvangen. Het echtpaar Post verrok en werd vervangen door het echtpaar Segaar. Het trof ons, dat het verslag zich tot de bloote mededeeling van dit bepaalt. Bij een bezoek dat we er eens brachten worden wij er zooveel goeds van. De inrichting is thans ook voor Indische kinderen ouders in Indië verloeven, opengesteld. Een aparte afdeling T.O.K.U.N.I. (toezicht op kinderen uit Ned.-Indië) voor gesticht. Het aantal verpleegden bleef stationair; 43 verpleegden verlieten de inrichting, waarvan 3 overleden, 19 naar hun ouders terugkeerden en 21 terugkeren werden, terwijl 43 kinderen werden geboren. In 1923 werden verzorgd 189 Ned. Herv., 190 Kath., 15 Doopsgezinde, 2 Israelietische, 4 Protestantsche, 13 Gereformeerde, 1 Waalsch en 1 Katholieke kinderen, terwijl van 1 kind de afkomst onbekend is. In het herstellingsoord, het Zandbergen, werden 22 patiëntjes, waarvan 17 overleden, verzorgd. Het aantal giften werd ontvangen f 3157. De rekening werd ontvingt en uitgaaf met een bedrag van f 8256, waaronder een nadeelig saldo van f 8256. De Staatsweezen werd f 111.944 door de regeering betaald. Op 31 Dec. 1923 bevond zich in kas f 111.944. Het jaarverslag wordt bijzonder aantrekkelijk geacht door een verslag en afbeeldingen van het Feest, dit voorjaar gehouden en o.a. door de minister van Binnenlandsche Zaken bijgevoegd. Het officieele feestverslag van den voorzitter, Dr. van Calcar, halen wij met instemming het jaarverslag aan. Het ook tot groote blijdschap stemt en wat de afbeeldingen van den tegenwoordigen minister van Binnenlandsche Zaken zoo betekenend maakte, door al de jaren gebleven en bevestigde verleden van de wisselende regeeringen, die aan de opvoeding der Staatsweezen toevertrouwen. Zandbergen is daarvoor de aangewezen plaats om tweeërlei redenen: Het huisgezin is het voorportaal van de maatschappij. Daar beginnen de deugden leven te worden in de maatschappij de grondslagen vormen van goede samenleving en die leeren zoeken te bereiken. Nog staat Zandbergen, als een naklank uit het verleden, op den grondslag waarop het werd opgericht — de eerlijke samenwerking met volkomen eerbiediging van elkanders gezindte. Er is meer dan verdraagzaamheid, er is waardeering en in het bestuur, waarin de naamste kerken en richtingen vertegenwoordigd zijn, leeft gemeenschappelijk gevoelde verantwoordelijkheid voor de toevertrouwde kinderen. In slotte willen wij nog iets over Tokuni meebrengen. Deze inrichting staat geheel buiten het gewone werk van Zandbergen. Het heeft een bestuur van leden. De instelling belast zich met het controleren van gezinnen voor Indische kinderen, het controleren van gezin en kind, het regelen der verhouding, het houden van briefwisseling met de ouders enz. Correspondenten voor Zandbergen zijn Dr. G. H. Boeke te Buitenzorg en J. H. van der Meer te Solo.

Generaal van Heutsz-Stichting?
 Toen in Nederland het bericht kwam, dat het overschot van generaal van Heutsz te Amsterdam aan den schoot der aarde zoude worden overtuurd, heeft dat in breede kringen van ons land een gevoel van onvoldaanheid, van onbevrediging velen in grooter Nederland, die den generaal

JOSEPH RIEP - DEN HAAG
 RUIJWSTRAAT 83
 Gediplomeerd Coupeur-Kleedermaker
 Vanaf 8 April 1905—24 Nov. 1923 werkzaam geweest bij de Fa C. H. KURNE & ZN, Den Haag
 Damestailleurs, Sport-, Rijk-, Amazonekleding
 Heeren Rok-, Smoking-, Jaquet-, Colbertcostumes en Fijne Pelswaren.

Indische dame, geruimen tijd in Holland, gediplomeerd Leerares door de bij Kon. Besl. goedgekeurde Vereeniging Nederlandsche Modevakbond,
GEEFT LES
 in het maken van Costumes, Mantels, Mantelpakken en Lingerie.
 Brieven onder no. 231 L aan het bureau van dit blad of inlichtingen te vragen telefoonnummer 70304.

bewonderen als een der grootste figuren, wellicht de grootste, die Nederland de laatste eeuw heeft voortgebracht, verwachten dat zijn stoffelijk overschot naar Amsterdam zoude worden overgebracht om daar, in de hoofdstad van het Rijk, waaraan hij zulke groote en buitengewone diensten bewees, te worden bijgezet in Vaderlandschen bodem. Het gebeurde niet. Het heette dat de wensch van den overledene om te Clarens te worden begraven, moest geëerbiedigd worden.

Ik voor mij meen, dat die wensch, geuit in den laatsten tijd, die niet vrij was van verbittering, geen beletsel behoeft te zijn hem in Vaderlandschen bodem te doen rusten. Zijn naaste familieleden kunnen zich hierover uitspreken. Op den Staat als zoodanig rust m. i. de plicht om daarvoor te zorgen, om dezen grooten zoon van Nederland een hem in het Vaderland waardige rustplaats te bereiden. Daar mag geen gulden worden gevraagd voor giften en bijdragen. Als een daad van diepgevoelde dankbaarheid en pieteit dient de Regeering deze taak, neen deze plicht den doode en het land te vervullen!

Maar het Nederlandsche volk heeft buiten de regeering om van zijn groote waardeering en dankbaarheid te doen blijken en de figuur en daden van generaal Van Heutsz ten voorbeeld te stellen aan jonger Nederland, aan rijen van komende geslachten, die zij wijzen wil op wat „goede courage” vermag. Hoe klaarheid van geest en vastheid van wil bergen verzetten tot heil van onnoemlijk velen!

En nu loopen er geruchten dat men dat wil doen op eene wijze die geheel valt buiten dit doel: Men fluistert, dat er een comité bezig is voorbereidende maatregelen te nemen voor de stichting van een Van Heutszfonds- of stichting en daarvoor gelden te verzamelen. Ik, en ik ben overtuigd, dat ik spreek naar het hart van eene overgrote meerderheid van zijn vereerders, zoude dat ten zeerste betreuren. Hoe nuttig zoo'n fonds of stichting ook mag zijn, het spreekt niet tot de massa, wijst die massa niet op onze mannen van stavast, aan wie het Vaderland hier en in Oost en West zooveel te danken heeft. Van Heutsz was geen man, dien men door stichtingen herdenkt en gedenkt, een man van daad in de eerste plaats, wel overwogen, maar uitgevoerd met vaste hand en wil!

Zoals hij was en zooals zijn beeld leeft onder het volk, zooals hij ontelbare malen werd afgebeeld, b.v. bij de onderwerping van Panglima Polim, zoo moet het Nederlandsche volk dezen krijgsmansstaatsman-econoom, zien in brons of marmer, tartende den tand des tijds, maar door de tijden heen jong Nederland ten voorbeeld, het den weg wijzende naar plichtsbef en groote daden! Elke andere vorm van waardeering is m. i. strijdig met het karakter van Van Heutsz en doet afbreuk aan ons gevoel van dankbaarheid, en bevredigt niet!

Ik stel mij voor, dat, wanneer de Regeering haar dure plicht heeft vervuld om het stoffelijk overschot op Staatskosten naar Nederland te doen vervoeren, en daar te doen begraven, b.v. op de N. Oosterbegraafplaats te Amsterdam, het gemeentebestuur van de hoofdstad des Rijks het zich tot eene eer zal rekenen, een ruim terrein daartoe af te staan en dan zie ik het Nederlandsche volk daarop een gedenkteeken oprichten, op breeden voet van grootsche schepping, prijkende met het beeld van generaal Van Heutsz, ten voeten uit in brons of marmer, zooals het grooter Nederland hem heeft gekend en bewonderd.

En in den loop van vele jaren zullen tienduizenden vaders en moeders langs dat beeld gaan, het hun zonen wijzen en Nederland zal kracht putten uit dat brons of marmer, want slapheid en wankelmoedigheid kende deze groote Nederlander niet!

Dat heeft men in Indië dadelijk gevoeld en begrepen. Daar komt een standbeeld en anders niet. Eere aan hen die daartoe het initiatief hebben genomen. Zij toonden doel en taak te begrijpen en de juiste betekenis van generaal Van Heutsz voor

M. DIJKERMAN
 LAARZENMAKER, DEN HAAG
Levert op elk gebied SCHOEISEL naar maat
 In Modellen, Kwaliteit en Prijs concurrerend met de beste buitenlandse huizen.
 Fred. Hendriklaan 198 Tel. 51384

A. A. v. d. BORG
 Broerstraat 43
 NIJMEGEN
WARENHUIS
 VOOR
 Galanterieën,
 Porcelein-, Glas- en
 Emailliewaren,
 Borstelwerk,
 Schoonm.-artikelen,
 Lederwaren, Staal-
 en Mandenwerk,
 Groote keuze
 Kinderspeelgoederen
 Dagelijks iets nieuws.
VASTE PRIJZEN à CONTANT.

CONVERSATIE-CLUBS voor VERLOFGANGERS.
 Vloeiend **ENG., FR., D., SPAANSCH** spreken en corresp. in slechts **1 MAAND.** Honderden dankbet. van hooggeplaatste Ind. ambtenaren dagel. ter inz.
 Inst. „SANDERS” 93 ORANJEPLEIN 's Hage.

EERSTE
NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ
„AURORA”
Koningsplein 1
's-Gravenhage
 Uitgifte eener 3 pCt. Premie Obligatie Leening met diverse Winstkansen.
Vraagt Prospectus: rechtstreeks aan de Maatschappij of Hoofdvertegenwoordigers.
Waar niet vertegenwoordigd: Actieve Hoofdagenten gevraagd.

BESCHIKBAAR.

P. B. VAN MOORSEL & CO
 Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
 Torenstraat 5-6 - Telefoon 12898 - Den Haag
DIVAN met verstelbaar hoofd,
 Gobelin overtrek à **f 27.-**
f 27.-
Goedkoopst adres voor het meubeleeren en stoffeeren van woningen

Nieuwe „BERRY” Modellen

Fantasie Riemschoentjes

Lak.	f 16.50
Glacé.	f 16.50
Suède.	f 17.50
Goudleer.	f 17.50
Satijn.	f 16.00
Bronaat.	f 18.50

Vraagt onze Indischen Catalogus met 84 photo's onzer nieuwe modellen

Referentien van honderden Indische Families ter inzage

H. HESSELS & ZOON
Piet Heinstraat 115 Den Haag

Rij-Onderricht Pensionstallen Handel in Luxe Paarden

Duinstr. 6 : Tel. 50016
... SCHEVENINGEN ...

BAHLMANN & CO.

GROOTE MARKT 13-14-15

NIJMEGEN

Het Oudste en Soliedste adres voor
MANUFACTUREN
DAMES- en KINDER-CONFECTIE

Maison van Dooremaalen

Mauritskade 73 DEN HAAG Telefoon 17147

DAMES- EN HEERENKLEEDING
Speciaal naar maat.

Elegante coupe. Zeer MATIGE prijzen
Vraagt U eens STALEN.

Heeft U Coupons, wij maken die zeer billijk

VERZAMELAARS

Zij, die Kunstvoorwerpen willen verkoopen of hunne verzameling wenschen te completeeren, worden attent gemaakt op de rubriek Vraag en Aanbod in het Maandblad

NEDERLANDSCH-INDIË

OUD EN NIEUW

Prijs f 2.50 per annonce van ten hoogste vijf regels. Ter kennismaking wordt op aanvraag gratis een nummer van ons Maandblad toegezonden

NOBELSTRAAT 20

TEL. 11987*

DEN HAAG

ETAGEWONINGEN TE HUUR

van af f 41.— per maand

in Bloemenkwartier te 's-Gravenhage. Dagelijks te bevragen: Valkenboschkade 400.

Kantooruren 9—12.30 en 1.30—5 uur.

Telefoon 31069.

het verleden, het heden en de toekomst van grooter Nederland.

J. SIBINGA MULDER.

Bussum, Augustus 1924.

Indologische Leergang.

Vanwege de Koninklijke Vereeniging „Koloniaal Instituut” (afdeeling Volkenkunde) te Amsterdam zal de 14de Indologische Leergang aldaar van 15 September tot 13 December van dit jaar worden gehouden.

De Indologische leergang wordt tweemaal 's jaars voorloopig in het gebouw Keizersgracht 690 te Amsterdam, gehouden, zoowel van midden Maart tot midden Juni als van midden September tot midden December.

Voor de dertien, tot nu toe gehouden, Indologische leergangen waren er 596 ingeschrevenen, (o. w. 57 dames), van wie 393 voor den geheelen leergang. Bovendien voor één of meer vakken 203 ingeschrevenen, in dier voege, dat de lessen in volkenkunde van den Indischen Archipel zijn gevolgd door 543, in maleisch door 542, in tropische gezondheidsleer door 443, in koloniaal-economische verhoudingen door 407, in koloniale voortbrengselen door 404, in aardrijkskunde van Ned.-Indië door 400 en in staatsinstellingen door 399 leerlingen.

Van de 596 ingeschrevenen waren bestemd voor een werkring bij ondernemingen van landbouw, handel en bankwezen in Ned.-Indië 318; artsen 126; officieren 65; van verschillende beroepen 87.

Wat de nationaliteit van de 596 ingeschrevenen betreft, kan worden medegedeeld, dat van hen buiten Nederland waren geboren: in de Nederlandsche Koloniën 55, in Duitschland en Oostenrijk 82, in Zwitserland 7, in België 4, in Engeland 3, in Frankrijk 2, in Rusland 2, in Denemarken 1, in Polen 1.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

De Vereeniging „Majapahit”.

Onlangs werd, op initiatief van Dr. F. D. K. Bosch, Hoofd van den Oudheidkundigen Dienst, in Ned.-Indië de vereeniging *Majapahit* opgericht.

Aan een verslag in „De Locomotief” van 7 Juni j.l. over lezingen door Dr. Bosch en Ir. H. Maclaine Pont voor de leden van den Kunstkring in de Loge op Pontjot te Semarang, betreffende het doel dier vereeniging en de voorgenomen ontgravingen der oude stad van dien naam, willen wij hier het een en ander ontleenen.

Eerstgenoemde spreker begon met er aan te herinneren, dat de geschiedenis van Java, in het bijzonder die van het Rijk van Majapahit, pas in de laatste eeuw vasten vorm heeft aangenomen. Hij zeide o.m.:

„De „babads”, waarop Raffles e.a. waren aangewezen, zijn als historischebronnen onbetrouwbaar; het materiaal, waarop de hedendaagsche geschiedschrijving berust, zijn oorkonden, de „Pararaton”, de „Nagerakretagama” (het lofdicht op koning Ham Woeroek van Majapahit, anno 1365), de Chinese berichten en niet in de laatste plaats de overblijfselen van bouwwerken en andere oudheden.

„De buitenlandsche politiek van Majapahit werd in de 13e en 14e eeuw beheerscht door een verbitterden strijd tegen den ouden vijand, het rijk *Criwidjaja*, welks hoofdstad bij het tegenwoordige Palembang gelegen was.

„In den tijd, toen de grootsche bouwwerken als Boroboedoer, Tjandi Sewoe, enz. in Midden-Java gesticht werden, was *Criwidjaja* oppermachtig en Midden-Java een vazal van het Sumatraansche rijk. Blijkens een Chineesch bericht van 1225 waren Java en Palembang ongeveer gelijk in macht; er loopt een geografisch-politieke scheidslijn door de Javazee en over de Westerkust van Java, die de twee groote mogendheden in den archipel scheidt.

„De imperialistische politiek van Majapahit is er

TOEPOEL's Modelschool

Joh. Camphuysstr. 165-67 (Bezuidenhout) DEN HAAG

**BOKSEN, JUJITSU, ONTVETTING
VERSTERKING, TRAINING** voor elke sport

Dames en Heeren. LAGE PRIJZEN

Warme en koude Kuip- en Stortbaden. Alle lessen geeft P. M. C. TOEPOEL, Oud-Amateur-Kampioen van Nederl., Gediplomeerd Leeraar N. B. B.

MATHIEU PIETERS

Art. Photographe

PRINSESTRAAT 90 (en face Molenstr.)

LA HAYE

Geopend van 9—6 uur

Zondag en Feestdagen gesloten

steeds op gericht geweest deze scheiding breken en de „balance of power” in zijn te laten doorslaan.

„Anderhalve eeuw later is het daarin volslaagd. Uit de lijst van onderhoorigheden „Nagerakretagama” blijkt, dat de oude vijand-lambang is ten onder gebracht.

„De omvang van het Majapahitsche gebied ongeveer overeen met het Ned.-Indië van woordig.

„De keuze van de plaats van vestiging zoo ongunstig als zij op het eerste gezicht immers de Brantas was in dien tijd veel stroomop voor groote vaartuigen bevaarbaar tegenwoordig; de havenplaats der hoofdstad niet Soerabaja, maar Tjanggaloe, gelegen op de van het tegenwoordige Palaboean, ten N. Modjokerto.

„In de Gouden Eeuw van Majapahit o.a. de dichtkunst en bouw- en beeldhouw- van de laatste toonde hij de eigenaardige heden, vergeleken bij de Midden-Javaansche architectuur en lichte een en ander met heden toe.

„Op de Gouden Eeuw (van 1350—1450) het verval, veroorzaakt door inwendige verking van het rijk, niet, zooals men wel eens beweren, door den invloed van den Islam.

„Zoo getaand is de glorie van de hoofdstad haar val op den tijdgenoot geen indruk maakt.

„Men weet niet of de stad door de Islam door een naburig Hindoe-Javaansch vorst overd, of, dat zij langzamerhand ontvolkt eindelijk voor goed verlaten.

Spreker eindigde zijn voordracht met er op te van hoe groot belang voor een volk de kennis van geschiedenis is en welk een inspireerende kracht van voor de opheffing van het Javaansche volk kunst kan uitgaan.

Daarna kreeg ir. Maclaine Pont, op wiens in het belang der Javaansche bouwkunst wij eerder de aandacht vestigden, het woord. Hij

„In mijn werkring bij den B.G.D., in der als technisch adviseur inzake maatregelen verbetering van de volkshuisvesting, heb grote moeilijkheden, die het bereiken van teringen in den weg staan, leeren kennen: eerste plaats de verwording van het Indische ambacht, maar daarnaast — en dit is een van misschien nog grooter belang — het peil der eischen, die de bevolking aan hare en leefwijze stelt. De bevolking kent geen haar bereikbaren beteren toestand. Zij ziet welke enorme verbeteringen zij zelve, door veranderingen in haar woon- en leefwijze zich op te richten uit verslonzing, kan bereiken. Zij ziet niet voor zich het voorbeeld van een ren bouw van voor haar begerlijk karakter.

„Is er dus geen aanbod van, er is ook geen naar goed werk. En alle verbeteringsmaatregelen die hier door vreemden, naar onbekende getroffen worden, worden door de Javanen gewend als zij zijn aan een despotisch bestuur aanvaard, maar niet dan volkomen lijdelijk verschillig, zelfs met wantrouwen. En menig verbetering komt door wanbegrip bij de bewoners huizen en wijken niet tot haar recht.”

De hoofdaandacht van alle verbeteringsmaatregelen, volgens spreker, gericht te zijn op een verandering der inlandsche ambachten. Deze maatregelen immers een veel verdere strekking dan de verandering der volkshuisvesting alleen.

Om de Javanen van thans te boeien, is noodig onderzoek uit den tijd, dat het Javaansche meer mondig werd. En dit onderzoek dient geen ven of tempels te betreffen, maar oude nederzettingen.

Door dezen gedachten gang is spreker ertoe gekomen om een onderzoek in te stellen naar de oude steden, en al spoedig bleek, dat spreker de meeste zou hebben om zijn doel te bereiken met een zoek naar de stad Majapahit, uit het glanstijdperk Javaansche geschiedenis, waarvan een beschrijving de middeleeuwen bestaat.

Spreker gaf daarna een beschrijving dier stad, van hare bijzondere betekenis, alsook van de teekenis van het onderzoek. Hij zeide o.m.:

„Het wordt hoog tijd dit onderzoek te beginnen omdat veel langer talmen onherroepelijk zal tot een ontstellende vermindering van het nog resterende wetenschappelijke gegevens.

J. M. REIJNEN, Nic. Tulpstraat

'S-GRAVENHAGE bij de Copernicuslaan

1STE KLAS HEEREN- EN DAMESKLEERMAKERS

BILLIJKE PRIJZEN PRIMA STOFFEN
ENGELSCHER COUPE

Speciaal Atelier voor alle soorten Bontwerk

MAGASIN DE NOUVEAUTE'S
v.h. Gebr. LEVIJ
 Hoofdstraat 144 - APELDOORN - Tel. 162

JAMES- EN KINDERCONFECTIE
MODE-ARTIKELN - LINGERIE
ORSETTEN **HOEDEN, enz.**

TE HUUR

op **Scheveningen**, direct of later, met of zonder pensioen, gemeubileerde **SUITE** en gemeubileerd **BENEDENHUIS** op eersten stand.
 Adres: **Stevinstraat 128** bij Belgisch Park.

„Een goed aangevat Majapahit-onderzoek, dat zich niet uitsluitend bepaalt tot het onderzoek van het stadsemplacement, zal de belangstelling wekken, tenminste van alle Javanen in Oost-Java, wier wijding-karoeitjilverhalen op Majapahit betrekking hebben.

Ik heb dus alle hoop, dat het doel, waarmede dit onderzoek begonnen is, namelijk om den Javanen weer te boeien, met de goede werken uit zijn glorieertijd, zal kunnen worden bereikt, zij het niet direct, dan toch op den duur. Dit is de eenige kans, die er bestaat, dat ook dit volk zelf initiatief zal gaan ontwikkelen om betere woontoestanden te verkrijgen.

„Dit is de eerste voorwaarde voor het verkrijgen van een beter bouwambacht in de dessa. Het gaat hier meer dan men denkt om een economische kwestie. De Javaansche bouwkunst uit de goede periode is geen archaische stapelbouw, die reusachtig veel materiaal en arbeid verslindt. Haar bouwbeginzelen, die spreker eerst na bestudeering van vele voorbeelden bekend zijn geworden, leenen zich — getoetst aan het moderne inzicht, aan moderne berekeningsmethoden — tot verbluffend eenvoudige oplossingen en tot constructies, die, naar verhouding der draagkracht, bijzonder economisch kunnen worden genoemd.

„De Javanen hebben in den loop hunner bouwschiedenis bepaalde eigenschappen van het hout, die aan de Europeesche bouwkunst min of meer ontgaan zijn, op zeer bijzondere wijze leeren gebruiken. Zoals de Europeesche gewelfbouw, met als hoogtepunt de Goltiek, een veredelde vorm van den stapelbouw in steen kan worden genoemd, zoo kan men de Javaansche houtconstructies een veredelenden houtbouw noemen.

„De korten tijd geleden op initiatief van dr. Bosch opgerichte oudheidkundige vereniging „Majapahit“ nu zal haar werkring niet alleen uitrekken tot het onderzoek van het stadsemplacement, maar tot verschillende objecten uit den laat-Majapahitschen tijd, die met den vroeg-Mohammedaanschen tijd samenvalt. Uit dien tijd dateeren, zooals wij reeds zagen, verschillende, thans voor nader bestudeering daarvan en door het vergelijken van adviezen bij de af en toe noodzakelijke restauraties van deze gebouwen kan men praktisch het Javaansche ambacht weer op de hoogte brengen van haar eigen vondsten uit vroeger tijd.”

„De redactie der „Locomotief“ meent, dat deze nutvereening Oost en West weer nader tot elkander brengen en beveelt daarom het lidmaatschap warm aan. Daar wij het hiermede volkomen eens zijn, sluiten ons gaarne aan bij die opwekking tot daadwerkelijk belangstelling en deelname.

Van Week tot Week.

12—19 AUGUSTUS.

Sarie-Borneo. Over dit vergane stoomschip nog de volgende Aneta-telegrammen. 11 Aug. Verscheidene stoomertjes zoeken tot dusver vergeefs naar Sarie Borneo. Onder de vermiste passagiers zijn: Mej. Clara Thio, Mej. Thio Kim Liang, de heer Thio Kim Swan, Oe Oen Ho, Mevrouw Oeg van Tjoen en de heer Thio Keng Yok, allen wondende te Bandjermasin, en de heer Hattori uit Java; verder zestien dekpassagiers; de namen der scheepsofficieren zijn: Offerhaus, kapitein; Dublinga, stuurman; Peggle, Hoofd-machinist; Perau, machinist. De verdere bemanning bestaat uit 34 Chineezen.

12 Aug. De Juno heeft in Straat Karimata drijfnet aangetroffen dat waarschijnlijk afkomstig is van de Sarie Borneo.

15 Aug. De torpedobootjager Bulhond is te Tandjong Priok teruggekeerd na vergeefs met een marinyliettuig Straat Karimata en de Noordelijke Javazee te hebben afgezocht. De Sarie-Borneo werd niet gevonden.

15 Aug. Het Nieuws van den Dag v. N.-I. meldt, dat de pogingen om de Sarie-Borneo op te sporen zijn opgegeven. Het schip wordt als verloren beschouwd. 61 opvarenden hebben een zeemansgraf gevonden.

16 Aug. Het stoomschip Bossumy van de Zuidkust van Borneo arriveerde heden te Bandjermasin met negentien opvarenden van de Sarie Borneo, waarvan vijftien man scheepsvolk, allen Chineezen, drie dekpassagiers en een tweede klasser, de Japanner Hattori. Definitief is uitgemaakt, dat de Sarie Borneo 31 Juli om tien uur 's avonds dertig mijl bezuiden Kwalapem Boeang is vergaan.

Een telegram van den havenmeester van Bandjermasin aan de Hoofdingspectie van de Scheepvaart meldt, dat de Sarie Borneo gekapseisd is, vermoedelijk ten gevolge van werkende lading. De negentien geredde opvarenden van het schip zijn gevonden in de Sampit-Baai.

16 Aug. Uit een interview, dat een verlegenwoordiger van Aneta met een der overlevenden van de Sarie Borneo had, blijkt dat bij vertrek reeds het schip aan stuurboord slagzij maakte. Na veertien uur kreeg het schip tengevolge van een hevige windvlaag plotseling bakboordslagzij. Onder hevige geras ging de lading verschuiven, waardoor het schip water maakte.

Een djimat-verkooper gearresteerd. Een Mohammedaansche Chinees is Donderdagavond opgevat, twee paal voorbij Tangerang, in de dessa Kedoennganas, wegens het verkoopen van onkwetsbaarheidsgarandeerde djimats. Tien moerits, zijn leerlingen, werden eveneens opgevat. Het onderzoek wordt voortgezet. (Aneta-telegr. van 12 Aug.)

Het Overtochtsreglement. Het Soer. Hbld. meldt, dat het overtochtsreglement zoodanig zal worden gewijzigd dat voortaan ook Europeesche landsdienaren, die eervol ontslagen worden wegens lichaams- of zielsgebreken of wegens opheffing van hun betrekking, vrijen overtocht naar Nederland krijgen.

Nalateschap van Oei Tiong Ham. Het Semarangsche Handelsblad raamt de nalateschap van wijlen Oei Tiong Ham, oud-majoor der Chineezen te Semarang, op ongeveer 116 miljoen, waarvan 40 miljoen in suikerfabrieken en 35 miljoen uitgezet kapitaal in Singapore, 12 miljoen deposito in Engeland en 20 miljoen contanten.

Malariabestrijding. Professor Rodenwalt vertrekt naar Makassar en de Molukken voor de malariabestrijding in die streken. (Aneta, 12 Aug.)

Uitkeering aan gedetacheerde officieren. De gedetacheerde beroeps-officieren, die vóór dat hun tijd is verstreken, naar Nederland terugkeeren krijgen op verzoek een uitkeering over den verkorten detacheringstermijn op dezen grondslag: maandelijks een bedrag van f 25 voor den officier, f 15 voor zijn echtgenoot, f 10 voor elk minderjarig kind boven de twaalf jaar en f 5 voor elk kind beneden de 12 jaar. (Aneta, 13 Aug.)

Sterfte te Semarang. Het sterftecijfer alhier loopt op ten gevolge van malaria en tuberculose. (Aneta, 13 Aug.)

De Wervingsordonnantie. Het hoofd van de Arbeidsinspectie, de heer A. C. Noordhoek Hegt, in Europa met verlof zijnde, is belast met de voorbereiding van de wijziging der wervingsbepalingen, teneinde misbruiken tegen te gaan en tevens mogelijk te maken, dat de werkgevers goedkoopere dan tot dusver werkkrachten verkrijgen.

Het hoofd van het arbeidskantoor, mr. A. G. Vreede, is teruggekeerd van een dienstreis naar Midden- en Oost-Java om de wervingsstoestanden na te gaan in verband met een voorgenomen wijziging van de wervingsordonnantie. (Aneta, 13 Aug.)

Uitvoerrecht Inlandsche rubber. Het departement van financiën stelde voor, het uitvoerrecht op inlandsche rubber niet door te voeren, doch te vervangen door een verbeterde heffing van de inkomstenbelasting.

Mr. Zimmerman Gouverneur-Generaal? Naar van betrouwbare zijde aan het Alg. Hbld. gemeld wordt, zal mr. D. Fock het volgende jaar als gouverneur-generaal van Ned.-Indië worden opgevolgd door mr. A. R. Zimmerman, oud-burgemeester van Rotterdam, thans als commissaris-generaal van den Volkenbond te Weenen werkzaam.

Het Vaderland van 17 Aug. noemt het bericht onjuist. „Er is niets van bekend dat mr. Fock van plan is weg te gaan eer zijn tijd om is.”

Indische Marine. Uit Indië ontving „Onze Vloot” het bericht, dat aldaar van 1 Juni af, om zuinigheidsredenen, de Marine een stilligtijd van niet minder dan vier maanden zal doormaken.

Op het etablissement te Soerabaja bevindt zich

De nieuwste mode

WHIPCORD

naar maat

f 84.—

C. H. ERNENS

VALERIUSSTRAAT, DEN HAAG

hoek Danekerstraat

TELEPH. 34836

Vraagt onze uitgebreide **STALENCOLLECTIE**

Uitgebreide collectie **HEERENMODE-ARTIKELN**

Piano- en Orgelhandel „De Huisvriend”

Groot Hertoginnelaan 136 Nieuwe Rijn 49
 DEN HAAG. LEIDEN.

NIEUWE DUITSCHE PIANO . f 550.—

5 jaar garantie, gepantserd raam.

NIEUW SALONORGEL, 11 reg. f 225.—

Groote keuze, lage prijzen. Speciaal ingericht voor verzending naar Indië.

Levering van Piano's en Orgels in huur en huurkoop.

J. J. STOLTENHOF Jr.

BEZOEK DE TOONKAMERS van Oost- en West-Indische Kunstnijverheid

Houlstraat 19 - Den Haag
 Toegang vrij.

Iederen werkdag geopend van 10—6 uur; 's middags tusschen 12—2 uur gelegenheid tot het gebruiken van een Indisch middagmaal, tegen f 0.75 de portie:

- 's Maandags: *ketoepat (lontong)* met toebehooren met klapperijs na.
- Dinsdags: *nassi goreng* of *bamie*.
- Woensdags: *nassi ajam* of *goeri* met pisang- of ananas-ijis na.
- Donderdags: *djanganan (gado-gado)* of *bamie*.
- Vrijdags: *Gado-gado (djanganan)* of *bamie*.
- Zaterdag: eenvoudige rijsttafel. Tegen f 1.50 en f 0.75 de halve portie. Met Indisch ijs na à f 0.20 de portie.

Tusschen 3—6 uur thee of Indische stroop *tjendol* en *tjao* of Indisch ijs à f 0.25 de portie. De zelfgemaakte stroop (rose, assem, vanille en ananas) is ook per flesch verkrijgbaar à f 1.20. De „Boeatan”-thee is in pakjes van 1/2 pond te koop tegen f 1.— en f 0.75.

W. DIL Jr., Sumatrastraat 348
 TELEFOON 10198
 b. d. Koninginnegracht

Verkoop van alle soorten **VERSCHÉ, GEROOKTE** en **GEBAKKEN VISCHWAREN.**
HOOTE SORTERING VISCH-CONSERVES

Kasteel „Oud-Wassenaer”
 Telefoon Kievit 571
 15 minuten per Electr. Tram van Den Haag
 Tramhalte Stoeplaan

Het geheele jaar geopend
 Alle comfort Matige pension-prijzen

HOTEL-RUBRIEK

AMERSFOORT

Hotel-Café-Restaurant „Monopole”

Vis à Vis Station - Telef. Interc. 41
Directeur STREEPKERK TEN KLOOSTER. Lid der Ver. „Oost en West”

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde”, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11486. Dir. bij Schev. B. Str. k. en w. w. op de logeerk.

PENSION „QUIST”
Stadhoudersplein 17-19
Tel. 51523

Pension E. M. Blewans, A. v. Solmsstraat 135. Ind. Rijsttafel op Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.

Huize „Elisabeth”, Valkenboschkade 670 en 672. Familie-Pension voor Dames en Meisjes.

Hotel Rest. „DUINOORD” Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. OOSTERWIK & V. D. LUUR

Pension „VAN ARNHEM” 77 Gr. Hertoginnelaan Tel. 30865. Kamers beschikbaar.

Lunchroom „THOMSON” Thomsonlaan 31, Den Haag Gezellig Zitje. Bill. prijzen 1ste kl. Consumptie. Aanbevelend, J. VENEMA.

Pension Dames Lugtenburg en Wegner. Parterre disponibel. Bad en Telefoon. v. Boetselaerlaan 97

Hotel „Promenade”, Oude Schev. weg 21, Tel. 5454 Prachtige ligging. Matige prijzen.

Pension W. WILLEKE, Lubbeekstr. 57-59, Den Haag Fam. Pens. Ref. van voor-aanst. Ind. Fam. voorh.

NIJMEGEN

HOTEL REST. „DE KEIZER” Spoorstraat 7

HOTEL CAFÉ REST. „DE POORT VAN KLEEF” Grootestraat 2-4

ROTTERDAM.

Hotel „SMITS”, Oude Hoofdplein 2-3. Modern ingericht, riant uitzicht. Aanbevelend, O. KÖHLER

BESCHIKBAAR.

CASTRICUM N.H.

Mooie Duin-Wandelingen

Hotel „DE RUSTENDE JAGER”

Pension f 3.50 per dag.

Hotel Pension v. d. Laar

GEVERS DEYNOUTWEG 91 TELEFOON 52564

Prachtig en rustig gelegen tegenover het groote badhotel „Kurhaus”, één minuut van het strand en bij de haltes der trams naar Den Haag en Rotterdam.

Stroomend water. Electricisch licht.

Pensionprijs vanaf f 5.- per dag per persoon.

Bij lang verblijf conditiën nader overeen te komen. Het geheele jaar geopend. Auto-Garage bij het Hotel.

Aanbevelend J. J. v. D. LAAR, Eigenaar.

Maison Niekerk.

Uitzending van Diners. Diners vanaf f 0.85, f 1.-, f 1.20 en hooger. Rijsttafel vanaf f 1.75.

Pijnboomstr. 43 - Den Haag - Tel. 30328

V. N. CUISINIER HOTEL „CENTRAAL”.

CAFÉ RESTAURANT „PIEPER”

TOUSSAINTKADE hoek VEENKADE, halte lijn 2 en 3

HOLLANDSCH - INDISCH - RESTAURANT

LUNCH f 1.10 DINER f 1.75
4 Gerechten 6 Gerechten

Rijsttafel vanaf f 2.- } Bij vooruit-
Bami „ f 1.25 } bestelling.

Steeds voorradig

NASI GORENG f 0.75

Aparte gelegenheid voor gebruik van INDISCHE DINERS

J. A. VAN BRAKEL - UTRECHT

F. C. DONDERSTRAAT 22a

Pension voor geheele Families

PENSION-PRIJZEN NADER OVEREEN TE KOMEN

in afbouw de grootste mijnenlegger, die tot nu toe voor de marine werd gebouwd. Het schip werd in '22 op stapel gezet en in het begin van dit jaar te water gelaten. Het is 65 M. lang, 10.5 M. breed en heeft een waterverplaatsing van 1100 ton. De machine-installatie ontwikkelt 2500 P.K., welke het schip een snelheid zal geven van 17 mijl. De bewapening bestaat uit 2 kanonnen van 7.5 c.M. zemie-aut. en 4 mitrailleurs.

Prijsvraag Inlandsche woningen. De Loc. meldt: De sociaal-technische vereniging en het Java Instituut schrijven gezamenlijk een prijsvraag uit tot het verkrijgen van foto's van Inlandsche woningen uit alle deelen van Java, teneinde veelzijdige gegevens te verkrijgen. Het initiatief ging uit van den heer ir. Thomas Karsten.

Aftreden van den Legercommandant. De Preangerbode meldt, dat de legercommandant, luit.-generaal F. J. Kroesen, in December aftreedt.

De Vice-President van den Raad van Indië, de heer Frjling, heeft definitief ontslag gevraagd als vice-president van den Raad van Ned.-Indië tegen de eerste helft van November. (Aneta, 15 Aug.)

Huldiging nagedachtenis Gen. Van Heutsz. De landvoogd heeft het eerevoorzitterschap aangenomen van het Van Heutsz-Comité. (Aneta, 15 Aug.)

Suikercultuur in de Lampongs. De Handelsvereniging Amsterdam heeft een concessie-aanvraag ingediend voor veertien duizend bouws in de Lampongs ten behoeve van de suikercultuur. (Aneta, 15 Aug.)

Controleur R. B. Wink †. Aneta seinde 14 Aug.: De controleur R. B. Wink te Tandjoeng is te Bandjermasin overleden.

(De Reg. Almanak vermeldt P. B. en niet R. B. Wink; het adresboek voor N.-I. geeft als voorletters B. P. en voegt aan den naam toe: Gep. kapitein, gediplomeerd gezaghebber).

„Aapmenschen” op Poeloe Rimau. Aneta meldt d.d. 14 Augustus: De Regeering is voornemens een wetenschappelijk onderzoek te doen instellen naar de aapmenschen op Poeloe Rimau (Lampongsche districten).

(Aneta zal zich hier vergissen; niet Poeloe Rimau, een der Zutphen's eilanden in Straat Soenda, zuid-oostelijk van de Lampongs, doch Poeloe Rimau in het Palëmbangsche, ten westen van Bangka, moet bedoeld zijn).

Pest op Java. In de week van 17 tot en met 24 Juni bedroeg het aantal gerapporteerde pestgevallen 88, waarvan in de afd. Temanggoeng 5, Magelang 10, Soerakarta 7, Klaten 7, Bojolali 20, Salatiga 12, Kendal 7, Balang 9 en Bandjernagara 11.

Een permanente vlieghaven. De Deli-Mij. heeft — volgens een Aneta-telegram van 15 Aug. — terrein afgestaan, grenzende aan Medan, voor den bouw van een permanente vlieghaven. Het terrein wordt ijlings ingericht voor de ontvangst van den heer Van der Hoop.

Contractanten naar Suriname. De Simaloer vervoert 20 Aug. 600 contractanten en de Buitenzorg op 19 Oct. 400 contractanten naar Suriname. De laatste vijf jaar werden geen contractanten opgezonden. In 1925 zullen vermoedelijk 1500 contractanten emigreeren.

Terugzending beroepsofficieren. De datum van terugzending van de gedetacheerde beroepsofficieren is veranderd in 30 Juni 1925.

Kapitein C. B. van Gent. †. De civiel gezaghebber van Long Iram, kapitein C. B. van Gent, is op een inspectiereis verdronken door het omslaan van een prauw.

(In den Reg. Almanak staat, dat kapitein van Gent controleur is der onderaf. Boven Mahakam (hoofdpl. Longiram), afd. Samarinda der res. Zuidoer- en Oosterafd. van Borneo).

Generaal W. R. de Greve †. In Den Haag is 18 dezer overleden de heer W. R. de Greve, gep. luitenant-generaal, oud-commandant van het Nederl.-Indische leger.

De teraardebestelling zal Donderdag geschieden op Oud Eik en Duinen. Vertrek van het sterfhuis in de Juliana van Stolberglaan om 11 uur.

In „Het Vad.” lezen we over den heer De Greve nog het volgende:

De overledene werd in 1864 te Buitenzorg geboren. Nadat hij de Kon. Academie te Breda bezocht had, werd hij in 1883 benoemd tot 2de luitenant der genie bij het Nederlandsch-Indische leger en maakte snel promotie. Van 1905 tot 1908

Holl.-Indisch Restaurant „NOB”

Sweelinckstraat 158 Telefoon

Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners
Rijsttafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.- en
Holl. Diners . . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en

Pension
Jacob Hopstraat 1 Restaurant
Sweelinckstraat

nam hij als majoor bij den generalen staf de de krijgsverrichtingen in Zuid-Celebes en in 1914 zien we hem bevorderd tot generaal-chef van den generalen staf. Op 12 Mei 1917 de zijne benoeming tot luit.-generaal, commandant van het leger en chef van het departement oorlog in Ned.-Indië. Twee jaar later vertoende dien.

In 1894 had de overledene voor belangrijke diensten op Lombok bewezen de Militaire 4e orde 4e klas gekregen, daarna werd hij met het Lombokkruis, de Oranje Nassau- en het eereteken voor belangrijke krijgsverrichtingen.

Persoverzicht uit de Indische en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Uit 's Lands Vergaderzaal (vervolg).

De Locomotief (7 Jun 12 Juli), de Indische Cr. Bat. Nwsbl. (9 Jun 15 Juli) geven verslagen en zichten van het behandelde in den Volksraad, treffende de Zending op Bali, Gouvernements-Oorlog en Landbouw.

Het Soerabajasch Hbl. bevat uitvoerige verslagen beschouwingen over de Kali Kontowerken (7 Juli) en de missie (7 Juli), Kamers van Landbouw en het Goederengeld (9 Juli), Hygiënische verkeer Buitengewesten (10 Juli), Legerformatie en maring (10 Juli), de Volksraad en het leger (9 en 10 Juli).

De Hooger Onderwijs-ordonnantie heeft — de Deli Cr. (19 Juli) — in de afdelingen van de raad over het algemeen een gunstig onthaal. Vele leden juichten het toe, dat de mogelijke stichting van een Universiteit in het vooruitzicht gesteld, vooral ook voor de schepping van een geestelijk centrum voor Indië. Hierom en ook in met het gevaar dat de universiteit zou kunnen pen aan de vorming van een groep van ontevreden intellectuelen, werd als dringende eisch bepleit. Hoogeschool van den beginne aan geheel volwaardig zijn.

Door anderen werd met blijdschap geconstateerd de Nederlandsche Hooger Onderwijs Wet wel a beeld is genomen, doch niet slaats is nagevolgd door het Hooger Onderwijs in Indië langs eigen kan uitgroeien, desgewenscht in Oostersch-klassering, waarin b.v. het Sanskriet de plaats zal van die het Grieksch en Latijn in het Westen innemen.

Andere echter konden zich niet met den opzet vereenigen. Zij zouden liever het bij de Indische Middel-school gevolgd stelsel van een onderbouw en verbouwen op het universitair onderwijs willen toepassen. De universiteit zou dan moeten bestaan uit een bouw, gevormd door de hoogeschoolen van onderaard (techn., rechts-, litteraire-, med. H. S. enz.) verschillende plaatsen, naar gelang der behoefte, melijk geleid door lectoren, en een bovenbouw te of te Bandoeng onder leiding van professoren, meer het wetenschappelijk karakter op den verstaat.

Ook ten aanzien van de universitaire studie in land is — volgens meerdere leden — de juiste aanpak aangenomen van aanvankelijk wederzijdsche gelijkdeering door toekenning van gelijke titels. Dat het effect der diploma's in beide deelen van het Rijk behoort te zijn, is ook h.i. niet noodzakelijk. Zelfs zij het voor de hand liggend, dat in de toekomst Nederland verkregen diploma's eerst recht op hielden in Indië geven na een aanvullingsexamen in de Indische vakken.

Met het oog op de bevoegdheid van uitzending ambtenaren door de Kroon, waardoor de „bevoegdheid” van hier te lande opgeleide personen geestelijke consequenties heeft, werd in overweging de bestaande regelingen in hier voege te wijzigen zooveel mogelijk in Indië opgeleide personen hier bedoelde ambten zullen worden gewonnen.

Werd aan den eenen kant de heldere redactie juist, anderen klaagden over de zeer onvoldoende lichte en vroegen nadere opheldering van de opgeleiden, die aan het voorgestelde systeem ten grondslag ben gelegen. Zij zouden gaarne vernemen in welke naar verwacht wordt, het universitaire leven zal kunnen ontplooiën, en verzochten daarover te geven.

Sommige leden vroegen nog of eenzelfde gehouding

Restaurant „GUDE”

WEIMARSTRAAT 341 TELEFOON 35240

Diners vanaf 80 cent
Dagschotel (tusschen 12 en 2 uur) . . . 60 cent
Uitzending van Diners tusschen 4 en 7 uur
Kamers met pension vanaf f 50.- per maand

Aanbevelend, EUG. J. D'HAINÉ

F. J. WOLFF

PENSION „ARCHIPEL”

BALISTRAAT 32 - DEN HAAG

SPUISTR. 40 J. SCHULTE DEN HAAG

Gedurende Augustus

Buitengewoon lage prijzen in MANTELS en JAPONNEN

Crêpe de Chine Japonnen in alle kleuren f16.75

...als thans bij de Bandoengsche T. H. in zwang door hen geenszins wordt bewonderd, ook voor...

...Regering is niet diep op de vele vragen en toezien ingegaan. Ook bij haar is de opzet geweest...

...de benoembaarheid der diploma's niets zegt om de voorziening in die ambten, waarvoor ook hou...

...De Bandoengsche Jaarbeurs. (Vervolg). Bode (9 Juli) vestigt de aandacht op een Hol...

...de geheele jaarbeurs in het teken van de thee-congressen staat, is het geen wonder, dat zeer...

...Vrijwillig winstaandeel voor de bevolking. De koloniale correspondent van de Loc. meldt: Het...

bevolkingsaanplantingen tegen het vernielende water te beschermen. Laten de directies der tabaksmaatschappijen...

Indische films.

De „Plancius“-film. De N.V. Java Foto Centrale voltooide de tijdens de bekende Plancius-reis, in opdracht der Kon. Paketvaart-Mij. opgenomen film. Naar het...

Round the World-film. Het A. I. D. de Pr. Bode bericht dat op Java vertoelt de heer Herford Dymes Cowling, technisch directeur van de Round the World Travel Pictures Co. te Chicago, die Indië bezoekt voor het doen van uitgebreide filmopnamen. O.m. bracht hij de begrafenis van Oei Tiong Ham te Semarang in beeld.

Cowling is voornemens ook de Buitengewesten te bezoeken; de K. P. M. en de Staatsspoor laten hem gratis reizen en verschaffen hem andere faciliteiten. Men wil deze gelegenheid om op gemakkelijke en goede wijze een propaganda-film van Indië bij groote Amerikaanse films te introducereen niet voorbij laten gaan! Mr. Cowling vertrok reeds naar Padang, om van daaruit dwars door Sumatra naar Medan te reizen.

De ontvoogding van de Minahassa. Nieuwe vormen.

Het Soerabajasch Hbld. meldt, dat een voorstel tot ontvoogding van de Minahassa ter goedkeuring bij de regering is ingediend. De bestuurszaken zullen in drie gedeelten gesplitst worden. Het centraal gezag komt te berusten bij de assistent-residenten; de zaken van uitvoerende aard bij het inheems bestuur en de volkszaken bij den Minahassa-raad. Hierdoor worden drie controleurs overbodig.

In het Soerabajasch Hbld. van 12 Juli 3e bl. wijst de heer Z(entgraaff) op den merkwaardigen ommekeer in het politiek beleid op de Buitengewesten.

Zoo zijn thans, ook uit een oogpunt van bestuurscentralisatie, de zelfbestuursgebieden te beschouwen als de verst gevorderde. Op het eiland Roti heeft men al de Zelfbestuurders bijv. vereenigd in een Roti-raad of Zelfbestuurdersraad voor Roti. Aldus maakt men ook de verzorging gemakkelijker van belangen, welke buiten de veel te enge landschapsgrenzen vallen. Men wil op alle eilanden van Timor hetzelfde beginsel toepassen, dus de vorming van een Timor-, een Flores-, een Soemba-, een Soembawa-zelfbestuurdersraad, waardoor men die potentiaats dwingt tot het ontplooiën van meer actieve belangstelling, dan waarvan zij thans doen blijken. Verder zal zeer geleidelijk worden gestreefd naar de samenvoeging van aangrenzende landschappen, dus naar de vorming van grootere Zelfbestuursgebieden. Financieel zijn de verschillende zelfbestuurde gebieden reeds vereenigd in de onderafdeelingkassen; het gaat er nu om ook den politieken uitgroei mogelijk te maken.

In het rechtstreeks bestuurd gebied miste men de rechtsgemeenschappen, welke aanwezigheid een goede decentralisatie mogelijk maakt en die te beschouwen zijn als een onmisbare trede op den ladder. Zoo zat er niets anders op, dan in het rechtstreeks bestuurd gebied ongeveer dezelfde rechtsgemeenschappen te vormen, welke elders reeds aanwezig waren; en het is aan dit werk, dat sinds 1914 wordt gearbeid. Men is met den onderbouw begonnen en geleidelijk werden de eenvoudige vormen geconstrueerd; doesoen- en marga-raden, kampong-, negri- en koeria-raden, al naar de streek, waarin zij werden gesticht. Toen dit klaar was, volgde de hoogere uitbouw: de vorming van lichamen als de Ambon-raad, de Minahassa-raad, terwijl in 1925 verwacht wordt de stichting van den Minangkabau-raad. Deze beoogen de bevordering van het saamhoorigheidsgevoel in een gebied, dat als één afgerond geheel is te beschouwen, het scheppen van belangen-sferen van grooter dimensies, om kort te gaan: de vorming van rechtsgemeenschappen, welke zijn te beschouwen als de surrogaten voor de zelfbesturen elders, en die eveneens het nationaliteitsgevoel kunnen opwekken en versterken.

Zooals gezegd, bestaan die gemeenschappen reeds in sommige deelen der Buitengewesten; zij zullen ongeveer de rol vervullen der regentschapsraden op Java, zoodat in dit opzicht de Buitengewesten het hoofdeiland ver vooruit zijn. Ook deze rechtsgemeenschappen krijgen een

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.. Statutaire Reserve - 20,045,032.. Buitengewone Reserve 22,660,000..

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië, Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten Incasseringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscredietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: WM. RUYSS & ZONEN - ROTTERDAM

Geregeld MAIL- en PASSAGIERSDIENST van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien van draadlooze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

Voor het bereiden van een voortreffelijke Rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

omnisbaar

„De Ind. Rijsttafel“ door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst“, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

Wanneer U

PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor uw groote oplagen, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op kunstdruk aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen

Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

DE BAS & Co., Bankiers

RENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BEELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

Safe-Inrichting

Maison H. HOEK - Den Haag OBRECHTSTRAAT 295

Heeren- en Dameskleermaker

Atelier voor Repareeren, Keeren en Moderniseeren van alle Kleeren

Bilijke Prijzen & Prima Stoffen

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
GROENMARKT 27
 TELEFOON No. 12512
DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN- EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

DE
„ADI POESTAKA”
 UITGEVERS-MIJ EN
 ALGEMEENE BOEKHANDEL
 Laan van Meerdervoort 60 's-Gravenhage
 levert
ALLE WERKEN
OP ELK GEBIED
 Studieboeken voor Lager-, Middelbaar- en
 Hooger Onderwijs; Leer- en Woordenboeken
 voor Indonesische, Algemeen-Oostersche en
 Moderne Europeesche Talen

W. J. M. SIMONIS'
BEDDEN MAGAZIJN
GROENMARKT 34
TEL. 14420 DEN HAAG

GROOTSTE KEUZE
LEDIKANTEN - MATRASSEN
DEKENS

ONZE „PHOENIX" MATRASSEN (Gedep.)
 OVERTREFFEN ELK ANDER SOORT IN AANGE-
 NAME LIGGING EN SOLIDITEIT. HONDERDEN
 TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN TER INZAGE

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJ
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a DEN HAAG TELEFOON 14427

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit
 brandstoffen, tegen billijken prijs en
 gegarandeerde maat bel dan op 14427.

Voor reëele prijzen te koop gevraagd
 geheele of gedeelten van Inboedels, ook losse Meubelen als Kasten, Buffetten, Salon- en Huiskamermeubelen, Slaapkamers, Gordijnen, Tapijten, Haarden, Piano's, Gramophoons, Brandkasten, Goud en Zilver en al wat men van de hand wil doen.
 Beslist vertrouwd, soliedst adres: **J. HORNMAN & Zn., Groot Hertoginnelaan 252, Telef. 30391.**

eigen belangenbehartiging, eigen financiën bij eigen verantwoordelijkheid. Zij zullen in 't algemeen zichzelf hebben te bedruipen, en waar dit op historische gronden voorloopig niet mogelijk is, zal men *self-supporting* in elk geval tot doel stellen. Men moet deze rechtsgemeenschappen zooveel mogelijk een eigen land- en bosch-areaal geven voor ontginning of gebruik. In Palembang of Benkoelen vindt men hier en daar reeds zulke gereserveerde gebieden, z.g. „Rimboe Larangan", de spaarpot van grond en hout voor de toekomst.
 Met al dit werk is men thans bezig.
 Vervolgens bespreekt de heer Z. de wijze waarop de bestuurshervorming op de Buitengewesten zal worden doorgevoerd. Prof. Stibbe zal in de komende jaren dit vraagstuk hebben op te lossen. Het is niet onwaarschijnlijk, dat van de 3 of 4 rersorten, waarin Sumatra zal worden verdeeld — Atjeh zal een apart gebied worden — er één, Zuid-Sumatra, op den voet eener provincie zal worden georganiseerd, doch het is vrijwel zeker, dat men elders een anderen vorm zal moeten kiezen (Borneo, Celebes enz.); dien der gouvernementen.
 Het is — zoo besluit schr. — een mooi en groot werk, dat onder leiding van het bureau der Buitengewesten zonder veel gerucht wordt uitgevoerd: het scheppen van gemeenschappen, waar deze niet bestonden, en het zoeken naar hoogere vormen voor bestaande rechtsgemeenschappen, een arbeid van groote constructieve en organisatorische waarde, daar zij afbakent en aanwijst de richting van de toekomstige ontwikkeling der reusachtige gebieden buiten Java, in gezond verband met bestaande mogelijkheden en door het aankweken van een behoorlijk nationalisme, die ontwikkeling stimuleert.

UIT DE INLANDSCHE PERS.

Bezuïning bij den Politiedienst in Ned.-Indië.
 Onder het hoofd „Tijdverspilling" en aan de hand van het door den adjunct-hoofdcommissaris van politie ter hoofdplaats Semarang, den heer Koster, medegedeelde, ten aanzien van de in de eerste plaats noodzakelijke veranderingen in de politie-sectie en van de verschillende werkzaamheden, welke aan een sectiechef worden toevertrouwd, wordt in de „Perniagaan" van 27 Februari 1924 als voorbeeld van de omslachtige wijze, waarop sommige aangelegenheden in Ned.-Indië worden behandeld, aangehaald, een op zegel geschreven verzoekschrift van iemand, die een warong wil houden.
 Het wordt gericht aan den assistent-resident, als hoofd van plaatselijk bestuur, die het, na agendeering en nummering, zendt aan den hoofdcommissaris van politie voor onderzoek en advies.
 Na op diens bureau geagendeerd en genummerd te zijn, wordt het gezonden naar den afdelingschef, gewoonlijk een commissaris van politie 1ste klas, voor hetzelfde doel.
 Ook op diens bureau wordt het stuk ingeschreven in een register en daarna gezonden aan den sectiechef, een commissaris van politie 2e klas.
 Deze houdt er eveneens een register van ingekomen brieven en stukken op na, nummerd het rekest en zendt het door naar den politie-opziener, die de zaak zal onderzoeken en daarna zijn rapport zal uitbrengen aan zijn sectiechef.
 Deze zendt rekest en rapport naar den afdelingschef, die de stukken voortschikt naar den hoofdcommissaris, waarna de gezamenlijke bescheiden, met het rapport van dezen, wederom den assistent-resident bereiken, die al of niet eene gunstige beschikking zal nemen.
 In elk geval komt er eene officieele beschikking met een afschrift en eenige extract-besluiten, waarvan een eindelijk den adressant bereikt, nadat op alle bureaux aantekening van het besluit in de registers is gehouden.
 Op het hoofdbureau van politie wordt één der afschriften bewaard.
 Men ziet het, zegt de schrijver, dat met de behandeling van zulk eene betrekkelijk kleine aangelegenheid als het vragen van vergunning tot het mogen houden van een warong, veel arbeid, veel tijd, veel schrijfmateriaal enz. is gemoeid.
 Met verzoeken om vuurwapens te mogen bezitten, bepaalde zaken te mogen verkoopen, feesten te mogen geven, enz., enz. is de wijze van de officieele behandeling dezelfde.
 In de „Politiegids" wijst de heer Koster op de groote verantwoordelijkheid, welke aan de functie van sectiechef bij de politie is verbonden.
 Behalve de leiding van zijn ondergeschikt personeel,

J. H. KAPPÉ & NIJMEG
BRANDSTOFFENHANDEL
 AREND NOORDUIJNSTRAAT 15-17 - TELEF.
 Alle soorten Brandstoffen
 prima en tegen concurreerende

controle dienst op de openbare wegen, heeft voorloopig onderzoek in strafzaken en het ge advies op de talrijke rekesten, welke binnen Voorts is hij belast met de geldelijke administratie van het personeel, de verzorging van de kleed- houden van toezicht op den inventaris van het bureau en de posthuizen en ten slotte met er waken dat de bestuurs- en politiebepalen worden gekomen.
 Volgens de meening van den heer Koster nu de reorganisatie van de algemeene politie is genomen, door uitbreiding van het werk- sectiechef, de betrekking van afdelingschef, terwijl men de functie van sectiechef kan ten aan een commissaris van politie 1ste klas een commissaris van politie 2de klas als sous- Het uitoefenen van zoovele functies door de ambtenaren in Ned.-Indië is herhaaldelijk in „niagaan" voorgebracht en een deskundig pol als de heer Koster, bevestigt slechts hetgeen cumulatie van functies in gemeid nieuwsblad gezegd.
 Bij de reorganisatie zal wel op den voorgro ten staan, om, bij vermindering van werk, juiste midden te bewaren.
 Voor kleine zaken, als waarboven sprake is assistent-resident, als hoofd van de politie, zoek toch wel opdragen aan één betrouwbaar man en daarna eene beslissing nemen?
 Waarvoor zijn in zulke kleine zaken toch werkkrachten noodig?
 Weet men het schrijfwerk tot een minimum brengen, dan kan eene vermindering van de commissarissen en opziens van politie ook in aanmerking komen.
 Een spoedige behandeling van rekesten, ter gerief van het publiek, zal er het gevolg van Het voorloopig onderzoek van strafzaken men terug bij de djaksas, zooals de toestand was, terwijl het commissariaat zich kan be het opmaken van een kort proces-verbaal zaken, zooals de schouten vroeger deden.
 Ontheven van tal van bezigheden en van nistraties, die feitelijk niet tot het politiewer ren, zal de politie hare werkelijke taak niet beter kunnen vervullen dan vroeger, doch ook, met vermindering van personeel, tot langrijke bezuiniging geraken, waardoor het belang wordt gediend.

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Nogmaals het Chinesche Onderwijs in Ned.-
II (Slot).
 De financiële toestand van de Chinesche welke onder het beheer staan van de Tiong Ho Kwan ter hoofdplaats Padang (Westkust van S is vrij sterk.
 Niet alleen dat de Vereeniging over geldelijke stien beschikt, zij trekt ook geldelijke voordeelen bezit van roerende eigendommen, waartuit de gingen der onderwijzers worden bestreden.
 Nog niet lang geleden is de vereenigingskas geworden door de opbrengst van een te Pad houden „Fancy-Fair".
 De school heeft een eigen gebouwen in de Chie vestiging ter hoofdplaats Padang en bovendien de vereeniging een groot huis van steen, dat Europeesche handelsfirma is verhuurd en uit inkomsten de kosten van het onderwijs zelf betaald.
 Deze vaste inkomsten zijn evenwel toch niet voldoende om de maandelijksche uitgaven, ten van f 700 à f 800, te bestrijden en is het zakelijk, dat de leden der vereeniging hunne lijksche bijdragen zullen moeten verhoogden, waar het vast staat, dat de schoolgeiden der niet kunnen worden verhoogd.
 Deze moeten wel door een laag schoolgeld Chinesche school worden gelokt.
 Over het algemeen gaan de zaken echter mag men wel vertrouwen hebben in de toekomst.
 In elk geval is men tevreden.
 Tot slot van dit opstel meent de schrijver opmerking te moeten maken, dat het zoo jammer dat de Chinesche jeugd, zoowel jongens als in het afgeleopen jaar geen plaats heeft kunnen op de Hollandsch-Chinesche school.
 Vele ouders houden thans hunne kinderen

1ste klas KLEERMAKERIJ voor
DAMES en HEEREN
 OPGERICHT 7 APRIL 1904
VALERIUSSTRAAT 64
 Inrichting voor Reparatiën, Veranderen en Oppers tegen vooral bepaalde prijzen.
AANBEVELEND:
W. HEIJER, Valeriusstraat 64.

ME...
ANDEL...
TELEF...
stoffen...
ende...

WASSCHERIJ „REINGOED”
Met speciale Afd. voor de behandeling van Fijn Goed
ANNA VAN BUENENSTRAAT 155-157
DEN HAAG - TEL. 71568
Voor uiterst zorgvuldige behandeling van Uw Wasch
wordt ingestaan. Behandeling van alle wollen en
flanellen goederen systeem Jaeger.

H.H. Leden van Oost en West
bij aankoop van Uw **Rijwiel** of **Motorrijwiel** wordt
dit het eerste jaar **gratis verzekerd** op Polis.
EERSTE KLAS REPARATIE-INRICHTING voor
Rijwielen, Motoren, Automobielen en alle Machineriën.
ONDERHOUD EN STALLING.
J. C. A. SIMONIS - DEN HAAG
Rijwielhandel „De Gekroonde Valk”
Charlotte de Bourbonstraat 6 t/o het Postkantoor.

Bijzondere Eenheidsprijs-Tentoonstelling
van Werken van verschillende bekende
Meesters
Eenheidsprijs Veertig Gulden
gedurende slechts 10 dagen, v. 2 tot 12 Aug. 1924
in de **KUNSTZAAL ZEESTRAAT 65a**
naast Panorama Mesdag
Dagelijks van 10 tot 5 uur Toegang Vrij

en ze doen hetgeen ze wenschen, terwijl het plaat-
ten op eene Chineesche school toch zoo goed voor hen
de zijn, ter vermindering van de verveling thuis en
vorming van behoorlijke karaktereigenschappen.
De schrijver wekt de ouders op om aan deze aan-
genheid zich toch te laten gelegen liggen en hunne
indere naar de Hak-tong te zenden tot verkrijging
van meerdere kennis niet alleen, doch ook ter voor-
oming dat zij, tot nadeel van hun zelf, hun kind zien
groeien tot een schavuit.
Het motief, dat de ouders het schoolgeld niet kun-
nen betalen, heeft geen reden van bestaan, waar het
aan der Chineesche vereeniging wel bereid is het
derwijs kosteloos te verstrekken.
De ouders mogen echter niet te lang wachten, want
ders is het goede oogenblik voor hunne kinderen
bij.

Shadepost (?) voor de Staatsspoorwegen ter Westkust van Sumatra.

In de „Sinar Sumatra” van 29 Februari 1924 wordt
op gewezen, dat het opvallend is, hoe men op het
Pajacombo—Limbanang, bij het vervoer van
producten, liever gebruik maakt van sado en
matkar dan van den spoorwag.
Wanneer men in die streek onderzoek doet bij de
volking, kan men vernemen, dat dit verschijnsel een
is van het feit, dat men met sado en dogkar
al kan laden en lossen waar men wil en dat men
der geen bemoeienis heeft met het personeel van
Staatsspoorwegen.
Niet alleen, dat het vervoer per Staatsspoor kost-
is, maar men komt, zonder betaling van een fooi,
van het station af.
Wanneer het beheer der Staatsspoorwegen tenge-
van een en ander geldelijke schade lijdt, aan
is dan de schuld, vraagt de schrijver?

De Vereeniging Shanti-Nikatan-Hindia.

De bekende dichter en schrijver Rabindranath Ta-
heeft te Bolpur in Engelsch Voor-Indië een eigen
opgericht.
In de „Sinar Sumatra” van 29 Februari 1924 is
van een bericht, dat thans eenige Javaasche
lectuelen op Java een school willen oprichten
denzelfden voet als de zoeven genoemde en daar-
den naam willen geven van Shanti-Nikatan-Hindia.
De personen, die daaronder hunne schouders hebben
zet, zijn de heeren Dr. Radjiman, Noto Soeroto en
verschillende leden van de Theosofische Vereeniging.
an de lagere en middelbare school wil men een
ot Internaat verbinden, waarvoor eene som van 3
gouds noodig is.
00.000 zijn reeds bijeengebracht, terwijl men in de
heid van Batavia de beschikking heeft gekregen
een terrein groot 7 bouw.

Literatuur-Overzicht.

Restaureren van Hindoe-oudheden.

De jongste afl. van Djawa, het orgaan van het Java-
niet, bevat officiële bescheiden over de kwestie
het al dan niet wenschelijk is om minder of meer
Hindoe-monumenten op Java grondig te re-
staureren, dan wel ze alleen voor verder verval te
houden.
over deze hoogstbelangrijke aangelegenheid is door
verschillende bij uitstek bevoegde personen zeer ver-
deidend geoordeeld en geschreven; we behoeven slechts
nemen van Dr. F. D. K. Bosch, Dr. N. J. Krom, Dr.
de Veth, de hh. H. F. E. Visser en Th. van Erp in her-
ing te brengen.
noms publicatie in Djawa nu wordt ingeleid door
Dr. M. A. Muusses. De Regeering heeft aan den
teur van O en E. machtiging verleend, in overleg
het hoofd van den Oudheidkundigen Dienst, alle
zen, over de restauratie van Hindoe-Javaasche
werken uitgebracht, openbaar te maken. Eerst zou
en brochure gebeuren, maar aangezien de nota
Bosch al in Djawa was verschenen, besloot de
alle stukken in het orgaan van het Java-
niet te doen opnemen. De lezer vindt hier nu dus
alleen Dr. Berlage's Rapport, maar ook de stukken,
er oriëntering geeft Dr. Muusses een kort over-
niet, dat we ons veroorlooven uit de Nw. Rotf. Cour.
nemen.

„Hollandia” Drogisterij
2e Sweelinckstraat 199 - Den Haag
bij het Stadhoudersplein
Voor Duinoord 't geschiktste adres
voor Uw Chemicaliën, Verbandstoffen, Spe-
cialiteits-geneesmiddelen, enz.

„Restaureren van Oude Bouwwerken” (Tijdschr. Kon.
Bat. Genootschap 1911, deel LIII) nagegaan in hoe-
verre men op de hier te lande aanwezige monu-
menten de beginselen had toe te passen, die voor de
Nederlandsche oude bouwwerken golden. De beschou-
wingen werden geschreven naar aanleiding van het toen
juist openbaar gemaakte praeadvies van Prof. Vogelsang
in de Bulletins van den Nederlandschen Oudheidkun-
digen Bond (tweede serie, derde jaargang No. 4, Juli
1910), waarin de beginselen van conservatie en recon-
structie waren uiteengezet met het oog op de oude bouw-
werken in Nederland. Dr. Krom komt in dat artikel tot
de conclusie, dat de Nederlandsche beginselen ook hier
van toepassing zijn, in dier voege, dat men in het alge-
meen zich moet bepalen tot conserveeren en dat men
slechts bij hooge uitzondering, wanneer er bepaalde be-
langen mee gemoeid zijn tot reconstructie mag overgaan,
omdat reconstructie een soort vervalsching van de steen-
en oorkonde is.

Toen dan ook in 1913 de Commissie voor het Oudheid-
kundig Onderzoek werd omgezet in een Oudheidkundigen
Dienst, waarvan Dr. Krom aan het hoofd kwam te staan,
vermelde het Gouvernementsbesluit, dat de taak van
den dienst zou zijn „de beraming en uitvoering van
maatregelen om de oudheden voor verder verval te be-
hoeden”. Het spreekt van zelf, dat onder Dr. Krom's lei-
ding van den dienst nergens reconstructies zijn uitge-
voerd: de Bouwk. Inspecteur beperkte zijn werkzaam-
heden tot het opmeten en in teekening brengen van
verschillende oudheden, terwijl enkele terreinen ont-
graven werden.

In 1916 volgde Dr. F. D. K. Bosch op als Hoofd van den
Oudh. Dienst. Hij toonde zich reeds spoedig een voor-
stander van reconstructie, toen te Panataran bij het ont-
graven van het terrein allerlei belangrijke stukken te
voorschijn kwamen, die wederopbouw van enkele
kleinere tempeltjes met slechts geringe invoeging van
nieuwe steenen mogelijk maakten.

Zoo werden onder zijn verantwoordelijkheid verschil-
lende reconstructies uitgevoerd, waarvan de voornaamste
zijn: het tempeltje met jaartal en het nagatempeltje te
Panataran (door Perquin), het badplaatsje te Panataran
(door De Haan) en de Ciwa-tempel te Prambanan (door
Perquin). De gedeeltelijke reconstructie van dezen laat-
sten tempel heeft voornamelijk de restauratie-„kwestie”
in het leven geroepen, omdat de meeningen over het al of
niet wenschelijke van deze reconstructie maatregelen zeer
ver uiteenloopen.

Dr. Krom, die sinds 1915 in Holland vertoefde, had
zich van de verrichte werkzaamheden een idee kunnen
vormen door de oudheidkundige verslagen en de vele
foto's die als bewijsmateriaal van ieder stadium der
reconstructie waren gemaakt en zoo kon hij een oordeel
hierover uitspreken in den eersten druk van zijn „Inlei-
ding tot de Hindoe-Javaasche Kunst” zonder dat hij de
monumenten in hun nieuwe gedaante had aanschouwd.
(II, p. 160, 176, 183 noot. Vergelijk hiermee in den twee-
den druk I p. 448, II p. 273, 274 en 282).

Er deed zich echter in 1921 een prachtige gelegenheid
voor om zich nog eens persoonlijk op de hoogte te stellen
van alles wat er aan de verschillende tempels was ver-
richt. Dr. Bosch ging met buitenlandsch verlof en stelde
aan de regeering voor gedurende dien tijd Dr. Krom te
verzoeken zijn betrekking waar te nemen. Zo geschiedde.
In dat half jaar had het wnd. diensthoofd ruimschoots
gelegenheid zijn meening over reconstructies te toetsen
aan de praktijk en het bleek al dadelijk, dat hij, ook met
de door den Oudheidkundigen Dienst verrichte recon-
structies voor oogen, zijn standpunt van vroeger hand-
haafde. Openlijk gaf hij zijn zienswijze te kennen in de
twee kwartaalverslagen, die tijdens zijn waarneming het
licht zagen: (Oudh. Verslag 1921, Iste kwartaal p. 4/5)
„In de Oudheidkundige afdeling Midden-Java werd door
den Bouwkundigen Inspecteur voortgegaan met de res-
tauratie-maatregelen van den Ciwa-tempel te Prambanan.
Waar ondergeteekende zich sedert zijn amtsaanvaar-
ding in 1910 op het standpunt heeft gesteld, dat restau-
ratie-maatregelen als regel niet verder behooren te gaan
dan het monument voor verval te behoeden, en de thans
te Prambanan ondernomen werkzaamheden een veel
wijder strekking hebben, waarvan de noodzakelijkheid
niet algemeen zal worden ingezien, acht ondergeteekende
het ter voorkoming van misverstand gewenscht te ver-
klaren, dat hij allerminst van inzicht veranderd is en het
voortzetten van het werk te Prambanan ook onder zijn
beheer slechts voortvloeit uit de overweging dat een
stopzetten van dit werk en opdracht van andere werk-
zaamheden aan het betrokken personeel, met de zeker-
heid, dat als ondergeteekende over eenige maanden ver-
trokken is, het werk te Prambanan opnieuw zal worden
opgevat, neer zou komen op een ontwrichting van den
dienst, die bovendien aanzienlijke financiële offers zou
kosten. Tot een dergelijke demonstratie acht onderge-

FIRMA J. LEVI
INDISCHE UITRUSTINGEN
VERBODT DEEL NUTTIJGHEIT
WIJST FRANKA TOEGEDROEGEN

WITTE PAKKEN
vanaf f 14.50
3 maal gekrompen
Indische Coupe
Wij garandeeren het juiste
model
48-jarige reputatie
Vraagt Prijscourant of
Stalen
Toezending franco
Fa. J. LEVI
Kruiskade 5 b. d. Cools.
— ROTTERDAM —

Dames- en Heerenkleermakerij H. C. ZIECK
van Slingelandtstraat 154, bij het Fred. Hendrikplein
TEL. 52298 - DEN HAAG
Vraagt mijn uitgebreide
collectie in **Whipcord en Tropical**
Prima Stoffen. Billijke prijzen.
Heeren Costumes v.f. f 60.- Dames Costumes v.f. f 70.-
Atelier v. Reparatie, Keeren, Chem. Reinigen en Oppersen

Dienstverrichting „VOORWAARTS”
Jan Evertstraat 19 - Telefoon 16684.
Door deze hebben wij de eer U te berichten dat de
afdeling Den Haag der Vereeniging „Voorwaarts”,
(Bond van gepens. en gegag. Militairen van Oost- en
West-Indische Leger), heeft opgericht eene dienstver-
richting, ten doel hebbende een gedeelte van die Oud-
Strijders, de strijd om het bestaan te helpen verlichten.
De te verrichten werkzaamheden zullen stipt worden
uitgevoerd, terwijl de kosten zoo billijk mogelijk be-
rekend worden.
Gaarne Uwe welwillende medewerking hierin tege-
moet ziende.
Hoogachtend,
HET BESTUUR.
Zeilen en Linoleum wrijven.
Boenen, Schuren en Schrobben,
Poetsen, enz. S
TARIEF
Met wagen 10.60 per uur en per man
„ fiets 10.60 „ „ „ „ „
Zonder wagen 10.50 „ „ „ „ „
Innen van kwitanties f 0.80 per uur.
Voor vervoer van brandkasten en piano's speciaal tarief.
Bezorgen van brieven en circulaires volgens
overeenkomst.
MESSEN SLIJPEN EN POLIJSTEN vanaf 75 cent
per dozijn, met inbegrip van afhalen en thuisbezorgen.

**PIANO'S
RIPPEN**
P. Heinstraat 42
DEN HAAG
Ook in huur en in huurkoop

BESCHIKBAAR.

Openbare Vrijwillige Verkoop

in het Notarishuis te LEIDEN bij opbod en afslag op Vrijdagen 5 en 12 September 1924, te 7 uren, ten overstaan van J. A. VAN HAMEL, Notaris te Leiden, van het **LANDHUIS MET GROOTEN TUIN**, aangenaam gelegen aan de Prins Hendriklaan No. 14 te Oegstgeest, groot 5 A. Ontruimd te aanvaarden 1 Oct. Betaaldag 1 Nov. 1924. Te zien: Dinsdagen en Donderdagen van 2—4 u. op introductie-bewijs van voornoemden Notaris, dan wel, mits vooraf belet vragende bij den eigenaar-bewoner Dr. J. L. ANDREAË. Het huis in 1914 gebouwd, onder architectuur van den Heer JESSE, bevat 11 kamers, heeft gas-, electriciteit- en waterleiding. **Oegstgeest heeft lage belastingen en veelvuldige tramverbindingen met Leiden enz.**

Stoomververij en Chemische Wasscherij GEBR. POLKAMP & CO

Fabriek en Kantoor: **Wolfskuilscheweg - Telefoon 1641**

Filialen: **ZIEKERSTRAAT 4 te NIJMEGEN**
BAKKERSTRAAT 60 te ARNHEM

Reinigt en Verft alles

AÇOKA

Drama in vier bedrijven door G. GONGGRIJP
Bandversiering van SOERJOWINOTO
Prijs ingenaaid f 3.40 Gebonden f 4.90
Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren
en bij de Uitgeefster

Uit de persbeoordelingen: S

„... Het Nederlandsche volk zou zichzelf te kort doen, indien het Açoka niet vasthield en het tot zijn blijvend bezit maakte als een zijner uitnemende scheppingen”.

(L. J. M. Feber in *De Maasbode*).

„... De brandende vragen van onzen tijd hebben grooten invloed op het werk uitgeoefend, en menige gedachte uit het Açoka-drama, de hoofdlijn niet het minst, loopt parallel aan de stroomingen, die in het geestelijke leven van onze dagen aandacht eischen. Deze Açoka-figuur is een mensch. Een mensch, bewogen door machtige driften, ontroerd door diepe en smartelijke gevoelens, aangeraakt door verheven wijsheid”.

(Herman Middendorp in *De Nieuwe Gids*)

„... Hier is al dadelijk de distinctie, die wij op het toneel zoo ongaarne missen. Açoka, de hoofdfiguur, is een menschelijke koning — ware hij in onzen tijd geboren, men zou hem wellicht voorzitter van den Volkenbond hebben gemaakt — doch hij is geenszins een gekroond democraat of president van de republiek. Hij blijft — eere den schrijver — Majesteit, in den besten zin”.

(Top Naef in *De Amsterdamer*)

„... De groote rijkdom van dit werk ligt in zijn idealiteit; de geestelijke ontroering is een adel er van. Als men bij dit werk vergelijkt al hetgeen gemeenlijk voor Nederlandsch toneelwerk doorgaat, dan voelt men direct welk een hooge vlucht de heer Gonggrijp heeft genomen”.

(Johan Koning in *De Hollandsche Revue*).

Uitgave van „Ādi Poestaka”

Boekhandel en Uitgeversmaatschappij

Laan v. Meerderv. 60 - Den Haag - Tel. 35611

A. HENRY - HORLOGERIE DEN HAAG UTRECHT Fred. Hendriklaan 248 Twijnstraat 34 EXPORT NAAR OOST- EN WEST-INDIË

teekende zich niet geroepen, ook al wenschte hij de verantwoordelijkheid voor de restauratie van Prambanan niet te dragen. Het spreekt overigens van zelf, dat verschil van principieel standpunt samen kan gaan met groote waardeering voor de technische bekwaamheid en scherpzinnigheid van den betrokken inspecteur.”

Ook in het tweede kwartaalverslag wordt over het werk te Prambanan even gesproken: (p. 42/43):

„Met bijzondere belangstelling werden de werkzaamheden te Prambanan gevolgd, en een woord van hulde is hier op zijn plaats voor de wijze, waarop het door Brandes onmogelijk geachte werk om uit de dooreengegode fragmentenmassa de reconstructie-gegevens te onderkennen, door den heer Perquin wordt tot stand gebracht; de op het terrein weder samengevoegde poorten, monstertoppen, enz. zijn buitengewoon interessant en bieden allerlei nieuws, en in zooverre wordt de hier verrichte arbeid zeer zeker ruim beloond. Doch in zake het aanbrengen van dat alles aan den tempel zelf, blijft ondergeteekende bij zijn in de overeenkomstige paragraaf van het vorig verslag neergelegde meening. Zoodra de andere werkzaamheden daartoe de gelegenheid laten, zal het zeker ook zaak zijn definitieve voorzieningen te treffen aan de Tjandi Kalasan en den onoogelijken steunbeer te verwijderen, die tot zooveel kritiek aanleiding heeft gegeven en het monument aan die zijde inderdaad hopeloos bederft; door te laten blijken, dat deze in 1917 genomen maatregelen, welks tijdelijk karakter, nu hij vier jaren bestendig is, voor oningewijden wel wat problematisch wordt, slechts een hulpmiddel is geweest, zal veel misverstand worden weggenomen.”

En over Panataran: „Bijzonder verheugend is hetgeen aan den hoofdtempel van Panataran is geschied, waar alle sporen der ergerlijke restauratie van 1901 verdwenen zijn en het monument in volle schoonheid tot zijn recht komt. Een groote verbetering is hier ook het overzicht, dat over het terrein verkregen is door dit tot een geheel te vereenigen; van de afzonderlijke gebouwen maakt het jaartaltempeltje een heel wat bevredigender indruk dan het naga-monumentje.”

Was het bovenstaande slechts een zich partij stellen, tegelijkertijd trachtte Dr. Krom ook van de Regeering een beslissing in deze kwestie uit te lokken (zie den hierachter opgenomen brief van 10 Juni 1921). De directeur van onderwijs en eeredienst meende, dat de Regeering niet kon beslissen zonder eerst Dr. Bosch ook gehoord te hebben en vond tevens, dat een stopzetten van de werkzaamheden zoolang nog geen beslissing genomen was, ongewenscht was.

Bij zijn terugkomst werd Dr. Bosch dus uitgenoodigd zijn meening uit te spreken over het voorstel van Dr. Krom; hij deed dit in zijn brief van 28 Januari 1922. Tevens verscheen de Nota in dien brief vermeld, in Djawa (No. 1, 1922).

Bijna op denzelfden dag, dat Dr. Bosch' brief aan den directeur van O. en E. werd geschreven gaf Dr. Krom nog eens onomwonden zijn meening over het werk te Prambanan weer in zijn lezing voor het Indisch Genootschap op 27 Jan. 1922, waarin hij o.a. zeide: „Zonder controle door iemand anders en alleen afgaande op eigen inzicht is de uitvoerder nu bezig in een mengeling van oud en nieuw de verdwenen stukken balustrade, poorten en gevels te doen herrijzen. Het ten koste van handenvol geld bereikte resultaat is onzes inziens ontstellend van leelijkheid. Te bevoegder plaatse in Indië kon er reeds op gewezen worden, doch ook in het openbaar mag wel de waarschuwing gehoord worden: de Oudheidkundige Dienst doet voortreffelijk werk, maar met deze restauraties is hij op den verkeerden weg.”

(Slot volgt.)

De Indische Mercur.

No. 33 Handelsbeweging van suiker in de verschillende landen der wereld in het jaar 1923 (vervolg), door Dr. H. C. Prinsen Geerligts. — De olieplam; het historisch onderzoek over den oliepalm in Ned.-Indië, door Dr. F. W. T. Hunger, besproken door Prof. Dr. F. A. F. C. Went. — Uitvoerrecht op Inlandsche rubber. — Het Kantoor van Arbeid, arbeidsinspectie? — Gecombineerde vergadering van Oosthoekplanters op Java. — De handel van Nieuw-Zeeland met Ned.-Indië gedurende 1922 en 1923. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, zomede de overige wekelijksche rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft thans een opgave van recente literatuur over de zgn. groote cultures, met uitzondering van rubber.

Geneeskundig Tijdschr. voor Ned.-Indië.

Uit den inhoud van dl. 64, afl. 3. Uit de malaria-epidemiologie, door J. A. Hendriks. — Jaarverslag van

's-Gravenhaagsche Pension-Maatschappij

GEMEUBILEERDE APARTEMENTEN
MET OF ZONDER PENSION
Sophialaan 2, Paleisstraat 1, Zeestraat 67.
Kantoor der Maatschappij: Sophialaan 2, 's-Gravenhage.
TELEPHOON 13010.

HEEREN MODE ARTIKEL G. DE VRIES - REINKENSTRAAT SPECIALITEIT IN HEEREN HOEDEN OVERHEMDEN EN DASSI

de Landskoepokinrichting en het Instituut Pastoor Weltevreden over het jaar 1922. — Over malaria-epidemiologie van de dementia paralytica in de tropen (bijdrage tot de malaria-immuniteit), door Dr. L. Klinkner en Dr. F. H. van Loon. — Nogmaals eenige besprekingen over tetrachloorkoolstof als mijnwormmiddel door Dr. J. K. W. Kehrer. — Een eenvoudige behandeling van de tropenzweer, door Dr. H. F. Ongkiehong

Nederland-Ambon.

Als uitgave van de Volkslectuur te Weltevreden schein: Nederland-Ambon, oleh L. F. van Gent. Evenals geschied is met die van Menadoneezen Nederland is ook de verhouding van de Ambonnesen tot Nederland door Kolonel Van Gent in het Maleische weergegeven, handelend voornamelijk over de veranderingen van 1898 tot 1921, waarbij de daden van Ambonnesen worden aangehaald en aan de vergetelheid bij het groote publiek ontrukkt. Heel veel foto's van Ambonnesen verlichten dit werk, dat begint met portretten van H.M. de Koningin en de Generaals van der Heijden, Van Heutsz, Van Daalen en Swart.

De Nieuwe Gids.

In de Augustus-aflevering besluit A. H. Thierens belangrijk dagboek van een hoofd-ambtenaar, Drie in Suriname, dat hij „het land der verloren illusies” noemt. Hij karakteriseert het Surinaamsche volk als „dat in 't geheel geen karakter blijkt te bezitten, noch prijs te stellen, hoeveel heminnelijke eigenschappen overigens in den uiterlijken omgang moge vertoont” (Vaderl.)

Inlandsche en Maleisch-Chineesche bladen en periodieken.

No. 28 van het overzicht van de Inlandsche Maleisch-Chineesche pers (uitgave van de Volkslectuur te Weltevreden) bevat als bijlage een volledige opsomming van nieuwsbladen en periodieken. Behalve de naam van de bladen wordt opgegeven de taal waarin ze verschijnen, de redactie, plaats van uitgifte, verschijningsrichting.

Uit deze opgave blijkt dat thans op Java worden uitgegeven 7 Inl. nieuwsbladen en op de Buitenbezittingen 8. Het aantal Inlandsche periodieken bedraagt 41, dat de Buitenbezittingen 28. Er verschijnen 19 godsdienstbladen en 19 vak- en vereenigingsbladen. Verder 17-tal Chineesch-Maleische en 2 Arabische bladen.

Zendingsperiodieken.

Het Missiewerk, Aug. 1924, Mgr. Walter P. Apostolisch Prefect van Celebes (met portret), door J. J. Visser. — Na 12½ jaar (Mr. Th. van Roossum, Apostolisch Vicaris van Suriname), door A. Kuipers. Indië en de Indische Missies. Een Ned.-Ind. centraal advies-bureau voor de Missiën? door ir. E. A. van Arcken

Onze Missiën in Oost- en West-Indië, 1924. Hoe de westersche beschaving op Java gebouwd wordt en hoe daar de Christelijke beschaving behoort te geschieden. — De Karaïb en zijn taal (vervolg), door Ahlbrinck. — Een sociaal werk tot steun van de Missiën door E. A. van Arcken.

Algemeen Landbouweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 2 (12 Juli '24). Theecongres met theetentoonstelling (vervolg). — Landbouwkazak in den Volksraad. — Landbouwvoorlichtingsdienst. (6. Organisatie van den landbouwersbond. 7. Voorlichting op tuinbouwgebied. 8. Voorlichting het gebied der binnenvisscherij). — Sprokkelingen de buitenlandsche pers. — Oliepalmcultuur of klappercultuur. — Iets over coca en cocaïne.

Ned.-Ind. Rubber- en Thee-Tijdschrift.

Inhoud van No. 12 (1 Juli '24). De Inlandsche rubbercultuur en de beperking. — Inlandsche rubbercultuur. — Bevolkingsrubber. — Uitvoerrecht op landsche rubber. — De theecultuur. — Een wandeling over de Jaarbeurs. — Het theecongres. Openingsrede van Dr. Rutgers. — Theemachineriën, door Dr. J. J. B. De

Rede van ir. M. H. Damme bij de uitreiking der ingenieursdiploma's der Technische Hoogeschool te doeng 1 Juli 1924. (Ingenieur, 16 Aug. '24).

Het Veertiende Decentralisatie-Congres, door Raad. (Locale Belangen, 1 Juli '24).

De nieuwe tariefwet en de Ned.-Indische industrie door ir. W. H. van Leeuwen. (Economisch-Statistische Berichten, 13 Aug. '24).

Verslag omtrent den Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst in Ned.-Indië over het jaar 1922. (Weltevreden G. Kolff en Co.).

N.V. ENGELS' Wijnhandelen

SUEZKADE 48 WEIMARSTRAAT 11
TELEFOON 32649

Wij verkoopen als reclame:

2 Flesschen W. Port }
2 Flesschen R. Port } f 4.50
2 Flesschen Samos }

GODELINESCHOOL TE HILVERSUM.
LAGERE SCHOOL VOOR JONGENS EN MEISJES.
MIDDELBARE SCHOOL VOOR MEISJES.
 Prachtige, gezonde ligging. Kleine Klassen.
 Prospectus op aanvraag.
 De Directrices:
 G. J. THOMASSEN, Ministerpark 8.
 E. J. F. SCHMIDT, Heuvellaan 6.

J. E. VAN VEEN 's-GRAVENHAGE, Tel. 52983
 Van Hoornbeekstraat No. 61

Eerste klas Schoenmakerij
... en Reparatie-Inrichting ...

Extra bewerking voor **ABNORMALE EN GEVOELIGE VOETEN.**

geschonken door iemand die onbekend wenschte te blijven, en in het ochtendblad van 15 Augustus dat er aan liefdegaven een bedrag van f 281 is ingekomen. Het zal wel heel wat meer worden. Liefdadig Nederland laat zich niet onbetuigd als het er om gaat ongelukkigen te helpen.
 Bijdragen te zenden aan Dr. Rademaker van „Het Vaderland“.

Op den eersten dag van het Amerikanisten-congres heeft Dr. P. Rivet van Parijs een hoogst interessante lezing gehouden: *L'origine du travail de l'or en Amérique*, bij de Indianen n.l.

Aan het verslag in de N. R. Ct. van 13 Augustus, ochtendblad B, ontleenen wij daarover het volgende:
 „Bij de voortzetting van het congres heeft dr. P. Rivet uit Parijs in deze zitting mededeelingen gedaan omtrent zijn opvattingen ten aanzien van den oorsprong der goudbewerking in Amerika. Hij vond hiertoe aanleiding, omdat hij kortelings in de gelegenheid is geweest te Parijs een bijzonder fraaie collectie gouden voorwerpen uit Columbia te bezichtigen, waarvan hij dan ook aan het Congres verschillende afbeeldingen te zien gaf. Spr. herinnerde er aan hoe, toen de Spanjaarden voor de eerste maal in Amerika kwamen, zij getroffen werden door de groote hoeveelheden gouden voorwerpen, die zich in handen van de inboorlingen bevonden. Zij hebben daarvan toen veel medegenomen, wat later onderzocht werd. Daarbij bleek, dat het goud, dat op de Antillen, zoomede aan de kust van Guyana en Venezuela, werd aangetroffen, niet van zuiver gehalte was. Men had bij de bewerking een procédé gevolgd, waarbij het met koper vermengd werd. Nu is het eigenaardig, dat de gouden voorwerpen, die in Columbia gevonden worden, eenzelfde techniek vertoonen. Er bestaat dus een zeker verband tusschen de goudbewerking in Guyana en die in Columbia. De vraag rijst daarbij of de inboorlingen uit Guyana hun techniek naar Columbia hebben overgebracht, dan wel of de volgorde een omgekeerde is. Spr. voor zich bleek van oordeel, dat van uit Guyana de techniek naar de bevolking van Columbia moet zijn overgeplant. Hij grondvestte deze meening op het vaststaande feit, dat in Columbia een Caraïbische invasie heeft plaats gehad. Bij die gelegenheid zou dan de Guyanische goudtechniek naar Columbia zijn overgebracht, alwaar zij zich verder ontwikkeld en verspreid heeft, ook naar andere gebiedsdeelen van Amerika. Alles bijeen genomen kwam spr. tot de conclusie, dat bij een verdere bestudeering van Guyana zal blijken, dat daar de oorsprong moet worden gezocht van de schitterende goud-industrie van Amerika.“

Bedriegt ons geheugen ons niet dan moeten er in het museum te Stuttgart een paar gouden beeldjes van Indiaansch maaksel uit de Marowijne zijn, waarschijnlijk door wijlen August Kappler daarheen gezonden. Wij deelden dit aan Dr. Rivet mede, die er onderzoek naar zal doen. De kunst van goud bewerken is bij de Indianen in Guyana geheel verloren gegaan.

In den avond van den eersten dag van het congres is in de Residentie-Bioscoop, onder groote belangstelling, de Surinaamfilm aan de deelnemers van het congres vertoond. De oud-gouverneur Staal heeft in de Engelsche taal een beschouwing over Suriname gegeven en de film toegelicht.
 Waarom wordt die mooie film niet meermaals hier verioond? Aan publiek zal het niet ontbreken.

In „De Standaard“ van 11 Augustus een interessant artikel van den heer L(cy)s over „De Grenskwestie“, in Suriname n.l.

Onze Minister van Koloniën verzuime niet kennis te nemen van het artikel, in het bijzonder van de volgende mededeeling: „Eenige jaren geleden bezocht ik het Landbouw-departement van Georgetown, Britsch Guyana, en was enige weken de gast van ambtenaren en van den directeur, Professor Harrison. De laatste gaf mij bij mijn vertrek een mooie wandkaart van de Britsche kolonie. Het was de bekende kaart die op last van den Gouverneur Sir Walter Egerton geteekend was door Hogenkerk onder toezicht van Frank Fowler. Onder aan de kaart staat een merkwaardige zin afgedrukt. Ze luidt als volgt:
 „De Oostelijke grens der kolonie (dit is de Westgrens van Suriname, Ls.) wordt gevormd door de diepste geul van de Corantijn-rivier. Komt men voorbij een eiland, dan is de diepste geul tusschen dat eiland en den Westelijken oever de grens.“

Op deze kaart werd reeds de aandacht gevestigd in het artikel „Nogmaals Suriname's westgrens“ in „De

KLEERMAKERIJ

Dames- en Heerenkleeding naar Maat met en zonder bijlevering van stof. Voor prima pasvorm en solide afwerking wordt ingestaan, tevens keeren, repareren en moderniseeren. Ook schriftelijk te ontbieden.

Den Haag - TAILLEUR MODERN - Mauritskade 93

HENDRIK VAN DER LOO
 Postzegelmagazijn
 Nieuwstraat 26
 b/d Noordblaak, straat tegenover het oude Postkantoor
ROTTERDAM

Ruime sortering in zeldzame Zegels, Pakketten, Serie's, enz. tegen lage prijzen.

GROOTSTE KEUZE IN POSTZEGELALBUMS IN ALLE SOORTEN

Alle philatelistische benodigdheden ruim voorradig Steeds zeldzame Zegels alsmede verzamelingen te koop gevraagd. Veilingen, taxaties, adviezen, enz.

GEVESTIGD SEDERT 1897

Rotterdamsch Postzegel-Maandblad gratis en franco. TELEFOON 4840

Aan de Leden van „Oost en West“

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad“ is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoorraden en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER.

Zijt Gij Abonné

van het rijk Geïllustreerde Maandblad

NEDERLANDSCH INDIË OUD EN NIEUW

Zoo niet, vraag dan gratis proefnummer aan bij de Administratie

PRIJS PER JAARGANG f 20.—

Te voldoen in twee halfjaarlijksche termijnen van f 10.—

Losse nummers f 2.50

Nobelstraat 20 Den Haag

Telefoon 11987*

De verkeersbedrijven van den Staat. Spoorwegen, telegraaf- en telefoondienst. Havenwezen, door S. Heitsma. (Vereniging voor Studie van Koloniaal Wetenschappelijke Vraagstukken. Publicatie No. 17). (Wetevreden, G. Kolff en Co.).

Handbook of the Netherlands East-Indies. Edition 1924. Division of Commerce of the Department of Agriculture, Industry and Commerce. With portrait, plates and map. (Wetevreden, G. Kolff en Co.).

Het Nederlandsch-Indisch Europeesch burgerlijk procesrecht, door Mr. J. H. Heslinga. (Wetevreden, G. Kolff en Co.).

Wetten en verordeningen in Oud-Batavia, door C. Visser. R. — De Indische beweging van den economischen aard, door W. de Cock Buning. Slot. (De Indische Verlofgever, 15 Aug. '24).

Het adatrecht van Nederlandsch-Indië, door Mr. C. Vollenhoven, Hoogleraar te Leiden. Tweede deel. 1-2. Leiden, Boekh. en Drukkerij voorh. E. J. Brill.

BLADVULLING.

Een Sumatraansch geschiedkundige.

Hij was; zoo schrijft men aan de „Planter“, een singkeh assistent in de tabak) en een verwoed postzegel-collector. Een collega nam hem er tusschen en ried hem aan, tot een bekenden meneer in Suriname te richten, die aan deze, eveneens een postzegel-wellusteling, hem aan wat bijzondere exemplaren zou kunnen helpen. Hij noteerde het adres: „De Heer Hugo de Groot, Loovestein-straat No. 1621, Paramaribo“, en schreef een brief, in de West gearriveerd bleek natuurlijk onbetrouwbaar. De postbeambte bezat echter humor en voorkennis genoeg om het adres te wijzigen in „Slot Loovestein, Holland“, en het epistel daarheen door te zenden.

Als het nieuwe adres aangekomen, werd de enveloppe niet oók al niet voor een lolletje terugdeinzenden postkantoor voorzien van de kantteekening: „Deze heer is in April 1921 per van Gend en Loos in een boekenkist verdwenen zonder adres achter te laten.“

Suriname.

Wij lezen in „De West“ van 8 Juli dat de Surinaamsche postzegels op last van het Opperbestuur vernietigd worden. „Een kwaadaardige geldverspilling aldus het blad — als men weet, dat deze zegels, in vorm van overdrukken bijvoorbeeld, duizenden exemplaren hadden kunnen opbrengen aan de koloniale kas.“ Het is het een raadsel waarom die postzegels niet in gebruik kunnen blijven. Misschien kan een deskundige daaromtrent inlichten. Waarom niet liever de waarde 10 cents nummerzegels vernietigd, die vernietigen als ze nat worden?

Dr. Rademaker heeft het voornemen zijn padvindders te mobiliseeren om de musketen te bestrijden. In het „Suriname“ van 11 Juli publiceert hij een „musketen-catechismus voor padvindders“, een voortreffelijk samengesteld stuk in vragen en antwoorden. Een dergelijke taak voor de padvindders ware moeilijk uit te voeren. Wij zien de jongens en meisjes reeds met ijver aan het werk. De kunst zal zijn den ijver er in te houden; maar die taak is aan Dr. Rademaker goed toe te vertrouwen.

Wanneer zullen wij nu in de Surinaamsche bladen zien dat de dokter ook het onderzoek naar de trefvaste heft ter hand genomen? De uitkomst van het onderzoek door ons aanbevolen onderzoek zal hem waarschijnlijk zeer verrassen. Het is een zaak van het gewicht en het onderzoek behoeft niets te kosten.

In „Het Vaderland“ van 13 Augustus heeft een brief van Suriname gestaan onder het hoofd „Chalillon. Bij de malaatschen“. Daarin wordt — na een beschrijving van de inrichtingen voor malaatschen en van den toestand der beklagenswaardige lijdens — een oproep gedaan om het lot dezer ongelukkigen dragelijker te maken. De directrice zou gaarne een filmtoestel hebben, alsook eenige dansspelen.

De oproep is een groot succes. In „Het Vaderland“ van 14 Augustus lezen we dat het filmtoestel er al is,

Van Fabrikant tot Particulier
 is het voordeligst, onbetwist.
 vindt u de prijsopgave van Uw verwerk abnormaal hoog, ontbiedt dan eens
PARDON & Co. HUIS-SCHILDERS
 Bankastraat 107a - 's-Gravenhage
 zij werken zelf.

ande
 TRAAAT
 4.50

Dankbetuiging

aan Dr. J. F. v. d. POORTEN. De bedoeling van deze publicatie is U te bedanken voor mijn genezing van mijn verschrikkelijke maagkwaal. Reden dat ik zoo lang gewacht heb is, dat ik het bijna niet gelooven kon dat ik het niet meer terug zou krijgen, daar ik er elf jaar aan lijdende was, en na 3 weken, gelijk door U vooruit gezegd was, er nu van genezen ben. Met alle eerbied een dankbaar blijvend patiënt.

A. OOSTDAM,
Ostadestraat 473, Den Haag.

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aangestast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwassen. Voordeeltige prijzen

Het Ideaal voor de Tropen
FONDERIE'S STAALWARENHANDEL
Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

Bij UW BEZOEK AAN

BRUSSEL, OSTENDE of BLANKENBERGHE,

bemerkt U, dat Uw kleederen gekreukt, geviekt of gescheurd zijn.

U kunt ze moeilijk missen Geen nood

Wij Reinigen en Persen Uw Kleding terwijl gij slaapt!

THE AMERICAN EXPRESS CLEANERS AND TAILORS hebben eigen ateliers te

BRUSSEL, OSTENDE, BLANKENBERGHE,
Palace Hotel 39 rue Royale Hotel Excelsior
Astoria Hotel Royal Palace Hotel Belle Vue
Grand Hotel rue de la Limite Grand Hotel

Onverschillig waar U logeert, wij Stoomen (binnen 24 uren) Reinigen, Verven, Repareeren, Keeren, Plisseeren, Stoppen (American Stoppage) alles zoo vlug en zoo goedkoop, dat wij reeds vele Hollanders onder onze trouwste Cliëntèle mogen rekenen.

Indien Uw verblijf zoo kort is, dat Gij in een der bovengenoemde plaatsen niet overnacht, dan reinigen en persen wij Uw kleding,

terwijl gij Uw courant leest of even een brief schrijft.

American Express Cleaners & Tailors

Prop.: M. ANDRÉ,

4 rue Grétry, BRUSSEL

(eerste Zijstraat rechts op den Boulevard komende van de Place Bruckère).

't SPORTHUIS

GRAVENSTRAAT t/o de Bonneterie DEN HAAG
TELEFOON 16606

HEEREN
MODE
ARTIKELEN

PRIMA
Engelsche
Regenjassen
voor
Dames en Heeren

Zeebaas en Jongens
beschikbaar. 203

Te bevragen in „PERSINGGAHAN”

Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. 50248

J. J. REESER

Piet Heinstraat 116 Telefoon 31740
'S-GRAVENHAGE

Solied adres voor Complete Meubeleering van Woningen
BILLIJKE PRIJZEN PRIMA KWALITEITEN
RUIME KEUZE

Vraagt gratis Prijsopgave!
Bergplaats voor Meubels. Verhuizingen.

West-Indische Gids van December 1922, 4e jg. bl. 409/410.

En onlangs deelde de Minister van Koloniën aan de Staten-Generaal mede dat de Corantijn over de volle breedte met de daarin gelegen eilanden Nederlandsch gebied is!

Maar toch houdt Zijn Excellentie vol dat er geen grenskwestie is! Ja, het is een wonderlijke historie met die westgrens van Suriname.

Volgens een mededeeling in „Het Vaderland” van 7 Augustus is tot directeur van de Amerikaansche bauxietmaatschappij in Suriname benoemd de heer Owen M. de Munnick, ingenieur, voorheen verbonden aan de Kon. Nederl. Petroleum Mij. en gedurende de oorlogsjaren belast met den inkoop van materialen in de Vereenigde Staten, doch de laatste jaren vertegenwoordiger en directeur van de United States Steel Products Co.

Toen wij eenigen tijd geleden melding maakten van de conferentie door Baron van Heemstra gehouden met de Ministers van Koloniën en van Financiën, zeiden wij dat een communiqué welkom zou geweest zijn. Nu lezen wij in het vorige nummer van dit blad (blz. 9) dat Minister Colijn in een vraaggesprek met de redactie van „Eigen Haard”, op de vraag „welke zijn Uwe verwachtingen op economisch gebied ten aanzien van Ned. Oost-Indië en Suriname”, zou geantwoord hebben: „Ten aanzien van Suriname heb ik in het geheel geen verwachtingen”. Is dit het uitgebleven communiqué? Dat zou in de hoogste mate bedroevend zijn. Wat zal er dan terecht komen van de pogingen van Baron van Heemstra? Is de Minister van Koloniën het eens met zijn collega van Financiën?

Draadloze telegraafstations worden opgericht op de Britsche eilanden Barbados, St. Lucia, St. Kitts, Grenada, Antigua en Dominica, in de Caraïbische Zee.

Een nieuwe West-Indische telegraafkabel is, voor Britsche rekening, gelegd tusschen Georgetown (Britsch Guyana), Barbados, Trinidad en Turks-eiland.

Curaçao.

Eeuwfeest.

Op 24 Mei 1925 zal de Vereenigde Protestantische Gemeente op Curaçao 100 jaar bestaan, een feit, dat wel niet onopgemerkt zal voorbijgaan.

Ds. Van Dissel heeft de geschiedenis en de viering der vereeniging van de Hervormde en Luthersche gemeenten uitvoerig beschreven in zijn *De Hervormde, thans Vereenigde Protestantische Gemeente van Curaçao* in het Kerkhistorisch Archief, 1859.

Als voornaamste aanleiding voor de vereeniging noemt Van Dissel: de goede harmonie tusschen predikanten en gemeenten en de overeenkomst in hoofd-leerbegrippen. Wij denken daarover anders op grond der historie. Voor Willem I, wiens bemoeizucht met kerkelijke aangelegenheden overbekend is, is de vereeniging der protestanten op Curaçao in een kerk niet een op zichzelfstaand feit, maar een schakel in den ketting van zijn christendom boven geloofsverdeeldheid geweest. Niet alleen Lutherschen en niet slechts ook Roomschen, doch zelfs de Joden schijnen daarvan niet uitgesloten te zijn geweest. De koloniën, waar 's Konings opperbestuur onbepakt was, waren een geschikt proefveld voor de praktische toepassing van dergelijke on-Nederlandsche ideeën. De bedoeling blijkt duidelijk uit het voorschrift van het K. B. van 12 Nov. 1824, dat de vereeniging gelast: „dat door genoemde vereeniging de Lutherschen geene Hervormden en de Hervormden geene Lutherschen worden; maar dat zij, dezen sekten-naam afleggende, zich vereenigen tot eene Protestantische Christelijke gemeente.”

Wij wagen het niet te oordeelen over de resultaten der vereeniging. Er zullen wel niet veel gemeenteleden zijn, die de leerstellige verschillen op de spits zouden willen drijven. Zelfs is al eenige jaren niet langer volgehouden de aanvankelijke gewoonte om een Lutherschen en een Hervormden predikant te benoemen. En toch wagen wij bescheidenlijk de veronderstelling, dat daarop alleen nog berust het behoud van twee predikantsplaatsen voor nog geen 2000 gemeenteleden, waarvan er geen vijftig geregeld de kerk bezoeken.

Voor Hondenartikelen:

Krachtvoeder, Dogcakes, Hokken, Manden, Stoelen, Halsbanden, Lijnen, Transporthokken, enz.

IS HET ADRES:

P. H. VERSEVELDT

Fred. Hendriklaan 204 - 's-Gravenhage - Tel. 53384
(Voortzetting der zaken v. d. Fa PETERS & Co., Parkstr. 97)

W. G. AKKERSDIJK

KLEERMAKER
DAGUERRESTRAAT 17, DEN HAAG

Een nieuw geologisch onderzoek?

Aldus vraagt de *Amigoe di Curaçao* van 28 Juli naar aanleiding van het volgende:
„Met het s.s. *Stuyvesant* kwam Woensdagavond aan: Professor J. A. Grutterink, Hoogleraar Polytechnische Hoogeschool van Delft. Met hem men ook mee de Ingenieur A. van Everdingen boormeester J. van Meyeren.

Zoals men weet, is Professor J. A. Grutterink onze kolonie geen onbekende. In 1911 kwam hier om samen met den mijningenieur G. Duijverman verzamelde geologische gegevens omtrent de mijnen van Sta Barbara te verwerken, de waarde de mijn te bepalen en een exploitatieplan op te stellen, hetgeen toen den gerechtelijken verkoop van Sta Barbara op 5 November 1912 ten gevolge had.

Bij geruchte vernamen wij, dat de komst van Grutterink c.s. het gevolg is van een geheime opdracht van het Gouvernement of door een particuliere onderneming en waar en op welke terreinen dit onderzoek plaats vinden, kunnen wij voorshands nog niet deelen.”

Volgens een later bericht zijn de heeren op tuintje gaan wonen.

Vroeg bij.

De *Amigoe* van 5 Juli schrijft:
„Reeds nu staat het vast, dat ook het volgende eenige toeristenbooten van New-York op hun reis door de West-Indiën Curaçao in hun vaarplan opnemen.

Op den 3en Februari en 9 Maart wordt verwaerd zelfde boot *Empress of Britain*, die ook dit jaar de haven bezocht. Doch die boot is nu van naam veranderd en heet *Montroyal*.

Op den 8ten Februari en 15 Maart komt de *Amigoe*. Waarschijnlijk brengt iedere boot ongeveer twintig Amerikaanse toeristen mee.

De gezondheidstoestand.

De *Amigoe* wijst op den bijzonder gunstigen gezondheidstoestand op Curaçao volgens het getuigenis van de dokters. Besmettelijke ziekten komen niet voor. St. Elisabethsgasthuis is het aantal patiënten van ringer dan het in jaren geweest is. Het blad wijst op een gunstigen economischen toestand want in vroeger jaren had een langdurige felle droogte en gebrek aan drinkwater, zooals wij in de eerste helft van 1924 hebben ondervonden, de groote armoede ook allerlei ziekten ten gevolge van wij tot nu niets hoorden.

Intusschen hoopt men, dat eenige regenbuitjes hier en daar gevallen zijn, er op wijzen, dat de droogte voorbij is.

Overtochtskosten.

Er is een Kon. besluit verschenen i. d. 30 Mei 1924, dat de overtocht van en naar Nederland van ambtenaren.

Het voornaamste, wat in de bestaande regeling wijzigd wordt, is het volgende:

1ste klas passage wordt slechts verleend aan tenen, die een minimum jaarwedde genieten van f 4500 of meer (Suriname f 5000).

2de klas passage genieten zij, die minder dan f 4500 jaarwedde genieten.

Als afwijking op dezen regel geldt:

1ste klas passage genieten eveneens de geesteswetenschappelijke, godsdienstleeraars, landgeneeskundigen en andere wijszners van den eersten rang.

Het recht op vrijen overtocht behouden gepensioneerden en rechthebbende familieleden slechts van drie jaren na het nemen van pensioen.

Personalia.

Bij Kon. Besluit van 28 Juli is de heer H. Muller, inspecteur der belastingen op Curaçao, benoemd tot lid van den Raad van Bestuur aldaar.

De 1e luitenant J. Hulst, van het 8e reg. inf., 5 jaar gedetacheerd bij de troepenmacht op Curaçao, den 19en September zal hij met het stoomschip *Amigoe* zijn bestemming volgen.

Uit den Verren Vreemde.

Onlusten in Afghanistan.

Het Russische Telegraaf-agentschap meldt, dat in

Gevestigd als
Tandarts

te Den Haag, Bezuidenhout

Dr. M. BLUML

Matige tarieven.
Röntgen opnamen bij
behandeling vrij.
Spreekuur 10-12
Tel. 700
Lijn 3, 4, 5

HET ZUID - DEN HAAG

Groenmarkt 37 Telefoon 12514

SALON ORKEST onder leiding van
Mr. CHARLES NOWAK
Plaatsverv. v. HANS SCHULTZER

Vond-Concert van 8.30 tot 12 uur

anistan plotseling een nieuwe, krachtige opstand tegen emir en zijn hervormingspolitiek is uitgebroken, wel- heimelijk door de Engelschen wordt gesteund. Deze vingen den opstandelingen geld en wapens. Den laat- in tijd was de positie van den emir zeer versterkt, is in verband met den door hem te Djirga bijeen- roepen volksraad. Dit was den Engelschen agent een in het oog.

De opstandelingen hebben Abdul Kerim tot kroonpre- sident uitgeroepen, die zijn heele leven in Britsch-Indië Engelschen dienst heeft gestaan. De verbanding tusschen Kaboel en de regeringstroepen verbroken. Onder de in Afghanistan verblijvende vreemdelingen verspreide een paniek.

De toestand in Brazilië.

Volgens de bladen heerscht er te New York groote on- zekerheid naar aanleiding van het bericht over nieuwe vanden in Brazilië; de staat Amazonas moet geheel van verkeer zijn afgesloten. Het Braziliaansche consulaat- raal spreekt wel is waar het bericht tegen, doch is een mededeeling van de scheepvaartmaatschap- ping zou de scheepvaart op de Amazonerivier en de toeg- ang tot Manooss op bevel der regering zijn verboden.

Een herinnering aan M. A. de Ruyter op de kust van Guinea.

schrijft aan de „Nieuwe Rott. Cour.“: de Aug.-afl. van het Geogr. Journal komt een aar- herinnering voor aan de Hollandsche zeevaarders de 17e eeuw. Op twee zeer duidelijke afbeeldingen een steen te Freetown (Sierra Leone) opgegraven, men de namen van Hollandsche zeelieden, waar- adelijk die van De Ruyter opvalt.

dergelijke steen (misschien dezelfde), waarop de van verschillende Engelsche zeelieden, wordt reeds vermeld door den koopman William Finch. Deze o.a. de namen van Sir Francis Drake, die in Sierra Leone aandeed op de thuisreis, na zijn tocht wereld, Thomas Condish (Cavendish) en Captain niet vermeld. Een van de laatste reizigers, die de eek, was Sir Richard Burton. Deze schrijft in „Wanderings in West Africa“ 1863: „Ik zette mijn zoek voort met het bezien van de eenige antiquiteit Sierra Leone bezit. Het is een stuk rots beneden King my's Bridge, langs het waterwerk. Volgens sommigen van Sir Francis Drake hier zijn naam op met den van zijn eerste bezoek, anderen hebben dien met erheid toegeschreven aan Sir John Hawkins, den groot- slavenhaler. Negervoeten en waterloopen hebben de riptie, die naar men vertelde 20 jaar geleden leesbaar geheel doen wegslijten. De rots is tot op den grond „griffonages“ bedekt en met sommige goed gesneden s; men kan gemakkelijk lezen:

M. A. RVITER
VICE-AMIRALL
VAN-HOLLANT.

M. A. RVITER
VICE-ADMIRALEN
VAN HOLLANT
EN WESTVRIES
LANT. AD. 1664.

1923 werd bij een graafwerk een rotsblok met in- zichten opgegraven op King Jimmy Wharf in Freetown. B. W. Fitch-Jones, ingenieur van het Public Works departement, heeft daarvan de foto's genomen en te- genen gemaakt van de inschriften. De steen lag 6 onder den grond. Naar het uiterlijk te oordeelen, hij onder bereik van het hoogwater. De rots is en meet 20 v. bij 16 v. Van de talrijke Holland- en Engelsche namen, initialen en data is het dui- elijk.

Verbonden met den naam van De Ruyter komt die G. Meppel voor. Bekleedde deze een dergelijken bij de vloot? Dan zou het meervoud te verklaren Het bezoek van De Ruyter had plaats gedurende Eng. oorlog, toen een Engelsche factorij op land verbrand werd. Mr. Fitch-Jones wijst er op dat het aanbrengen van zulk een inschrift in letters van 3 inch grootte een aanzienlijken kost gekost hebben. Mogelijk is het, dat men daar- aan zijn eischen op de Westkust bij het eind van oorlog kracht kon doen bijzetten.

het is te wenschen, dat de verwachting van de re- van de rots te bewaren als historisch monument, ver- zondigt wordt. Ook, dat onze vertegenwoordiger daar oogje in het zeil houdt, opdat bij verwaarloozing worden gedaan den steen naar ons land te vervoeren.

F^A N. LOEB, Noordeinde 107-109

TELEF. 13149 DEN HAAG OPGERICHT 1882

Levert op afbetaling:

KLEEDING voor Heeren, Dames en Kinderen
MEUBELN, BEDDEN, TAPIJTEN, Gordijnen
Complete Woning-Inrichtingen

Gramophoons - Rijwielen - Kachels - Lampen - enz. enz.

Naar aanleiding van het bovenstaande schreef de heer M. G. W. aan de „N. R. Ct.“

In bovengenoemde mededeeling in uw blad van 16 Aug. 11., wordt de vraag gesteld of I. G. Meppel van gelijken rang was als de Ruyter. Ian Cornelisz. Meppel volgde in 1659 Pieter Florisz. als vice-admiraal op, en voerde het zelfde jaar onder De Ruyter bevel over de tweede naar de Sont bestemde vloot; ook gebiedt hij onder dien admiraal over het in 1661 tegen de Barba- rijsche zeeroovers uitgezonden eskader, wordt in 1635 luitenant-admiraal van het Noorderkwartier; voer in datzelfde jaar bevel op de door De Ruyter aangevoerde vloot en onderscheidt zich bijzonder op den 13 Juni van dat jaar alsmede in den vierdaagschen zeeslag en op de Theems op 2 Aug. 1667.

Een door Pierson geschilderd portret van den admiraal berust met zijn scheepsdegen, een pistool en een oranje sjerp in het West-Friesch Museum te Hoorn, terwijl een door J. A. Rootius geschilderd portret in het Rijksmu- seum is ondergebracht. Eene naar het eerstgenoemde gravure door R. van Peersyn dateert van 1668.

Een Egyptisch protest tegen Engeland over de gebeurtenissen in Soedan.

In Alazhar is in de Moskee een vergadering gehouden, waarin ten sterkste geprotesteerd werd tegen de Engel- sche machinaties in Soedan. Besloten werd een telegram te zenden aan Koning Foead, waarin hem wordt verzocht het parlement bijeen te roepen ter bespreking van den toestand.

De Egyptische regering heeft haar gezant te Londen opgedragen bij de Engelsche regering te protesteeren tegen de maatregelen, die door de autoriteiten in Soedan zijn genomen in verband met de jongste troebelen. Zij stelt voor een Egyptisch-Soedaneesche commissie bijeen te roepen, ter bespreking van den toestand, het vaststellen der verantwoordelijkheid en het nemen van maatregelen om de bevolking gerust te stellen.

Het spreekt van zelf dat Engeland het antwoord niet is schuldig gebleven. De waarnemende Britsche com- missaris voor Egypte, heeft den Egyptischen premier een nota van zijn Regeering overhandigd, waarin deze duidelijk te kennen geeft, dat het bestuur van den Soedan de Egyptische regering niet aangaat. Voorts verklaart de Britsche regering den gouverneur-generaal van den Soedan ten volle te zullen steunen. De waarn. Britsche commissaris heeft tevens opdracht ontvangen in krach- tige bewoordingen te protesteeren tegen de misleidende communicatie's over de jongste gebeurtenissen in den Soedan.

Minister Thomas naar Zuid-Afrika.

De Engelsche minister van koloniën Thomas, vergezeld van zijn echtgenote, van lord Burnham en een aantal Britsche en Canadeesche parlementsleden, vertrok den 8en dezer uit Londen naar Southampton, waar zij zich op het stoomschip Saxonia zullen inschepen voor hun reis naar Zuid-Afrika. Bij hun aankomst te Durban zul- len leden van het Australische parlement en dat van Nieuw-Zeeland zich bij hen aansluiten. Het gezelschap zal zoodoende zijn samengesteld uit bekende leden van alle partijen der parlements van het Britsche rijk.

Het ligt in het voornemen een uitgebreide rondreis door het Afrikaansche gemeenbest te maken, waarbij niet alleen de voornaamste steden zullen worden bezocht doch ook de mijsdistricten en landbouwstreken, zoomede de districten der inboorlingen, die onder Britsch gezag staan. Het reisplan omvat ook Rhodesia en Zuid-West- Afrika, hetwelk onder mandaat van Zuid-Afrika staat. De reis zal 2 maanden duren, hoewel Thomas persoonlijk zijn verblijf wellicht zal moeten bekorten als het Iersche grensvraagstuk niet tegen dertig September tot oplossing komt, zoodat het Britsche parlement dan bijeen moet komen ter regeling van het vraagstuk. Vóór zijn vertrek uitte Thomas echter de hoop, dat de Iersche moeilijkheid vóór den fatalen datum zal zijn geregeld, zoodat hij de rondreis in haar geheel zal kunnen meemaken. De bla- den wijzen er op, dat dit de eerste maal is sinds Joseph Chamberlain bij het einde van den boerenoorlog zijn his- torisch bezoek aan Zuid-Afrika bracht, dat een in functie zijnd minister van koloniën den voet in Zuid-Afrika zet.

Algemeen prijst men het denkbeeld der reis en wijst er op, dat het bezoek niet bedoeld is dienstbaar te worden gemaakt aan partijbelangen en dat de gedachtenwisse- ling tusschen mannen van verschillende opvattingen en uit verschillende deelen des rijks over rijksaangelegen- heden slechts nuttig kan zijn. De „Daily Telegraph“ zegt, dat het gemengde ministerie in Zuid-Afrika, dat onder leiding van generaal Herzog staat, voor zijn bestaan af- hangt van het beperken der rassentegenstellingen en het zou kunnen zijn, dat het bezoek dezer vertegenwoordigers van het rijk in deze richting goed zou kunnen werken. In elk geval zal de reis nuttig zijn om den bezoekers

Heeren- en Dameskleeding naar Maat

Billijke Prijzen Prima Stoffen Eerste Snit

Gelegenheid tot Abonneeren

AANBEVELEND,

WILLEM VAN HOUT

MOLENSTRAAT 47B TEL. 12324

M. VESTER'S BEDDENMAGAZIJN „DE WITTE ZWAAN“

Paul Krugerlaan 13 Tel. 34586 (bij de Loosd. Brug)

Meest vertrouwd adres voor Uw **BEDDEN, MATRASSEN, Dekens.**

BEHANGERIJ STOFFEERDERIJ
Alles eigen Fabrikaat.

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN

Oude Varkensmarkt 41-43 Telefoon 1867

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
Zaterdag na 12 uur gesloten.

Directeur: A. VAN BOXTEL,

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30.
DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschkade 34.
ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24a.
ARNHEM, G. J. Hoetink, Emmastraat 58.

N.N. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud- Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker Centrale Verwarming, Knecht van de Apotheek en ander personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplo- meerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegra- fisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten.

Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aan- vragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

LEDEN VAN DE VER. „OOST EN WEST“

hebben op vertoon van hun Lidmaatschap- kaart toegang tot de Clublokale Restau- rant en Leeszaal van de Amsterdamsche Burgerwacht, Singel, hoek Vijzelstraat Amsterdam.

Zij kunnen er elken Maandagmiddag tusschen 12 en 2 uur Bestuursleden van de Afdeeling Amsterdam der Vereniging Oost en West aantreffen.

KROON'S ETABLISSEMENT DES INDES

BENTINCKSTRAAT 105 TEL. 51738
SPECIALITEIT OP KOLONIAAL-GEBIED
- EN ANDERE INCREDIËNTEN. -

Genua en Marseille

Geregeelde Koeriersdiensten voor passagiers.
Bureau LINDEMAN, 's-Gravenhage
Rotterdam - Haarlem
Arnhem - Groningen - Utrecht

CAW'S The Oldest Mark

Wettig gedeponceerd
Self-filling and Safety Fountain Pens
The best VALUE FOR THE MONEY

Verkrijgb. bij Boek- en Kantoorboekhandel. Voor Engros: Verkantoor „Caw's Fountain Pen“, Schouwbroekerstraat No. 5, Heemstede.
The Newest Pen

TE KOOP

in DEN HAAG een **dubbel HEERENHUIS** met Voor- en Achtertuin, gelegen in Duinoord 3 minuten van de Schev. Boschjes, lijn 8 en 10 (zomerlijn 14).

Het huis bevat: *Parterre*: 3 ineenlopende kamers met serre, keuken, kelder, W.C., gangkast; *1e Verdieping*: 4 ineenlopende kamers met badkamer, W.C., gangkast; *2e Verdieping*: 2 groote en 3 kleine kamers, gangkast, W.C., kelder. Voorts kasten in bijna alle kamers, Gas- en Electr. licht.

Het huis is eventueel zeer geschikt voor pension of herstellingsoord.

Br. motto „Heerenhuis“, Bureau v. d. Blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

FIRMA J. ASJES Ez.
CARROSSERIE EN RIJtuigFABRIEK
ALKMAAR
BOUW VAN ALLE SOORTEN RIJtuIGEN,
KOETSEN EN CARROSSERIEN VOOR
.....PERSONEN- EN VRACHTVERVOER.....

BESCHIKBAAR.

Konink. Zoöl. Bot. Genootschap
DIERENTUIN

Elken Dinsdag, Donderdag
en Zaterdag
van 8.30 tot 12 uur

DANSEN

in de open lucht
TWEË ORKESTEN

Voor stadg-nooten niet-leden van het K. Z. B. G. toegang tegen betaling van f 1.- bel. inbegrepen

Maison REGENTES Regentessel. 118 Den Haag Speciaal in Kousen

LINGERIE CONFECTIE PARFUMERIE
Ziet onze Reclame-Peignoir f 6.95 in 24 uur gemaakt. Het maken van alle soorten Theepoppen, ook veranderen. Wij geven voor de Pinksterweek als reclame 3 paar Kousen voor f 1.-. Onze Fransche afgestapete Voile met rand 68 cent

een beeld te geven van den toestand in Zuid-Afrika, terwijl aan den anderen kant Zuid-Afrikaansche staatslieden de gelegenheid krijgen rijksaangelegenheden uit de eerste hand toegelicht te krijgen. Dergelijke bezoeken van rijks-vertegenwoordigers, zegt het blad, behooren voortaan meer en meer deel te gaan uitmaken van den geregelden gang van zaken.

De Opiumcommissie.

De raadgevende Opiumcommissie van den Volkenbond is deze week te Genève bijeen voor haar jaarlijksche zitting. Zij heeft onzen landgenoot, den heer Van Wettum, die reeds in het eerste jaar van haar bestaan als voorzitter optrad en daarna door den Franschman Bourgois vervangen werd, thans opnieuw tot president uitverkoren. De onder-voorzitter, de Siameesche prins Charoon, is dit gebleven.

De commissie zal o.a. te bespreken hebben het rapport van het voorbereidende comité, eveneens onder voorzitterschap van den heer Van Wettum gestaan hebbend, over de voorstellen, die aan de groote internationale Opiumconferenties van November a.s. te Genève zullen worden voorgelegd. Het voorbereidende comité is niet tot overeenstemming hierover kunnen komen en heeft ermede volstaan den tekst der voorstellen (van den heer Van Wettum, van den Franschen gedelegeerde Bourgois, van den Franschen deskundige Brenier en van het Amerikaansche lid Neville) in haar rapport weer te geven, aangevuld door de bedenkingen, die in den boezem der commissie tegen ieder dezer vijf voorstellen geuit zijn. Het zal voor de commissie, waarin alle vijf voorstellers eveneens zitting hebben, niet gemakkelijk zijn, een gemeenschappelijk advies aan den Volkenbondsraad op te stellen.

Overstromingen in China.

Een telegram uit Shanghai meldt: ernstige overstromingen, welke een aanzienlijk verlies aan menschenlevens gekost hebben, teisteren China. Tal van steden, duizenden dorpen en groote uitgestrektheden land staan onder water. Tientsin, dat ook bedreigd werd, is door den onlangs opgeworpen dijk behouden gebleven. Het is onmogelijk een cijfer te noemen van het aantal slachtoffers, maar zekere aanwijzingen leiden tot een schatting van ten minste 50.000 verdronkenen, terwijl het aantal zijdelings getroffen in de miljoenen moet loopen.

Een nader telegram van het comité tot leniging van den hongersnood te Peking, meldt, dat 13.115 menschen bij de overstroming verdronken zijn, en schat het aantal verdere slachtoffers op 15.000.000. De provincies Hoenan, Tjili, Kiangsi, Foekien, Kwantoeng, Sjantoeng, Honan en Hoepai zijn door de ramp getroffen.

De aardchokken in Japan.

Naar het Holl. Nws.bureau uit Tokio verneemt zijn den 13den in Japan weer ernstige schokken waargenomen:

Blijkens nadere berichten uit Tokio zijn daar gisteren twee sterke aardchokken waargenomen. Het uitgangspunt der beving bevond zich 200 mijl ten Z. O. van Nagoya. Te Kioto en Osaka werden eveneens verschillende schokken gevoeld. Ernstige schade werd niet aangericht, doch men maakt zich ongerust, in verband met het feit, dat de tijd, waarop de aardbevingen zich plegen te herhalen, thans weer aangebroken is.

Den 15en seinde Reuter: Hedenochtend vroeg zijn te Tokio vijftien zware schokken gevoeld. In de noordelijke districten was de beving het hevigst; daar heerschte een algemeene paniek. Volgens de berichten is de schade gering.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur: DE OOST EN WEST-MEDAILLE.

De aandacht onzer leden wordt gevestigd op den nog slechts beperkten voorraad van de bronzen Oost en West-medaille, welke ad f 3.50 verkrijgbaar is aan het Secretariaat der Vereeniging, Heulstraat 17, Den Haag.

Met het oog op het aanstaande seizoen wordt de aandacht der afdeulingsbesturen gevestigd op de verkrijgbaarstelling tegen geringen prijs van den catalogus der lichtbeelden-verzameling (Lantaarnplaten) van de Kon. Vereeniging het Koloniaal Instituut te Amsterdam.

UITZENDING DINERS
N. KEUR
TELEF. 31133 Tel. M. 1133
35 KONINGSPLEIN 35
DINERS AAN HUIS
BEZORGD: f 1.- TOT f 1.40
BEZORGING DOOR DE GEHEELE STAD

J. BOUTER
Luxe Orthopaedische Schoenmaker
Bentinkstr. 109 hoek Fred. Hendrik
Speciaal adres voor **Maatwerk**, voor pijnlijke voeten, platvoeten, enz. Passend Maatschoeisel, waarin de voeten aangenaam gesteund worden, maakt houding en gang elegant.
Reparatiën uitsluitend te kl. werk. Prijzen billijk

INDISCH BRONBEEK.

Als bekend is het Secretariaat dezer Vereeniging staat gesteld geworden een vrij aanzienlijk bedrag, behoeve dezer instelling naar Indië over te maken. Comité daar te lande beluigde daarvoor zijne erkentelijkheid, maar hoopte, gelet op hetgeen noodig is, blijvend beroep te mogen doen op onze medewerkers teneinde te trachten meerdere gelden in te zamelen. Gaarne wordt hieraan gehoor gegeven met een nieuwe opwekking om eene bijdrage voor dit doel toe te zenden aan het Secretariaat voor Heulstraat 17. De giften worden in dit orgaan antwoord en doorgezonden naar Indië.

Van het Informatie-Bureau:

VOOR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BESTEMD
A. Tuyter, Wilhelminalaan 8 te De Bilt, als goniometersarts bij den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst.

Mej. J. J. B. Schröder, Prinsen Vinkenpark 3, 's-Gravenhage; C. H. Zonnekens, Gerard Scholtenstraat Rotterdam, beiden als onderwijzer bij het O.E.L.O.

UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDISCHEN STAATSDIENST EN VOOR 'S LANDS DIENST IN SURINAME EN IN CURAÇAO.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao waarin moet worden voorzien door uitzending van wege het Departement van Koloniën, bestaat de gelegenheid tot mededinging.

10. Uitzending voor den Nederlandsch-Indisch Staatsdienst:

- a. onderwijzer(es) bij het m.u.l.o. (hoofddakakte wiskunde l.o. vereischt);
- b. onderwijzer(es) bij het openbaar lager onderwijs (voor onderwijzeres hoofddakke vereischt);
- c. officier van gezondheid 2de klasse (in vasten tijdelijken dienst).

20. Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao:

- a. hoofdonderwijzeres met akte Fransch;
- b. hoofdonderwijzer met akte wiskunde.

Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het ministerie van Koloniën, 9de afdeling, onderafdeeling A. B. (voor de betrekkingen genoemd onder 10, a en tot de 8ste afdeling (voor de betrekking onder 10, b en tot de 10de afdeling (voor de betrekkingen onder 20).

Mutaties van 13 tot 20 Aug. 1924

Nieuwe Leden:

W. J. Knoop, O.-I. Ambtenaar m.v., Den Haag, Pabststraat 26, f 5.—
Dr. J. Kuyper, Onder-Directeur Proefstation te Puloerogan, f 5.—

Afschrijven:

B. P. Wink, gep. Kapitein, Civiel Gezaghebber, Bandjoesing (overleden).

Adresveranderingen:

H. A. Stöcker, oud-Ind. Ambt., Arnhem, Lawick Pabststraat, van: 125 naar: 159.
Dr. W. G. Boorsma, oud-Directeur Middelb. Landbouwschool te Buitenzorg, van: Den Haag, Blankenbuisstraat 85, naar: Oegstgeest, Warmonderweg 22, f 5.— (afd. Leiden).
F. B. Vodegel, oud-Ass.-Resident, Den Haag, van: Pabststraat 104 naar: Witte de Withstraat 56.
F. M. Gescher, Leeraar M. O., van: Venlo naar: Megen, Burghardt v. d. Bergstraat 74, f 5.—
J. J. Diedrich, Gep. O.-I. Ambtenaar, van: Koetjering naar: Vught, Taalstraat 69, f 5.—
C. J. Batenburg, Controleur B.B., naar: Arnhem, Medan.
W. Versluys, Houtvester, naar: Solo.
Mevrouw M. N. M. Hinsen geb. Gravemaker, naar: Long-Estate, Pati (res. Semarang).

A. L. KLAASSEN
Kleermaker
THOMSONLAAN 9 DEN HAAG
TELEFOON 35234

W. F. K. PIJPER
Indisch Accountant
 Lid te kl. N. I. A. V. A.
SPECIALITEIT VOOR INDISCHE ZAKEN
 Buitersgracht 431 Telef. 36831
AMSTERDAM

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „**OCEAAN**”
 Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM
Holland-Nederlandsch-Indië
 Vice-Versa
 Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
 AMSTERDAM—ROTTERDAM.

Vereeniging „OOST en WEST”.
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

INDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongevrouwen uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

HUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis” biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland vertoeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.

HUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan”, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

LEZERSZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.

Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma STINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
- f. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
- II. De Geëmployeerde bij de Javasuker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
- VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
- XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- XII. Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Serie I.
 Nederlandsch-Indië en de handel.
 De sociale toestanden gezien door een inlander.
 Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland.
 Het Sultanaat in Indië.
 De Sultanaatverhouding in Nederlandsch-Indië.
 De afdeling van de laatste heerendiensten op Java.
 De verhouding der Inlanders van onze Indische Archipel.
 Het ontstaan van ziekten.
 De Europese vrouw in Indië.
 De beschouwing van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging.
 Over de Kolonie Suriname.

Serie II.
 No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië.
 2. Het Javaansch tooneel.
 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
 4. De theecultuur op Java.
 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
 6. Een doode taal in Indië.
 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java.
 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië.
 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is.
 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Serie III.
 No. 5. Nederlanders in Indië.
 6. Het Nederlandsch-Indisch Volkscredietwezen.
 7. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
 8. De Slavernij in Oost-Indië.

De bestel verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.
 Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Het Secretariaat-Penningmeesterschap der Afdeeling 's-Gravenhage is gevestigd Heulstraat 17 (Hoofdbestuur).

REZUSTERS PLATTEEL
 Gediplomeerde Coupeuses
 vaker voor het maken van Avond- en Wandel-Costumes
 WEGSTRAAT 550 :: 'S-GRAVENHAGE

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZULLEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ., UIT DE PLATEELBAKKERIJ „ZUID-HOLLAND” TE GOUDA
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

FRANÇOIS BLOM's
MODERNE KOOKKUNST

Het uitgebreidste Kookboek Geb. in linnen Stempelband
f 5.50
 Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster, Nobelstraat 20, Den Haag.

BESCHIKBAAR.

Vraagt Uwen leverancier
LEVENS MIDDELEN
 VAN
J. A. STAM
 AMSTERDAM (Holland).
 Speciaal in Vries- en Koelkamer-Artikelen.
 Export naar Oost- en West-Indië.

Wereldmerk

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS
's-GRAVENHAGE - SOERABAYA
Regentesselaan 123 bij Regentesseplein Tel. 31403

Wendt U voor
**Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren,
Stemmen en Transporteeren**
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het **meest**
bekende adres.

GROOTSTE voorraad, **BESTE** merken.
SPECIALAAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO's
UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

WANNEER GI

Dames- of Heeren-Kleeding wilt late
Oppersen, Repareeren, Keeren, Mode
niseeren, Vermaken, opnieuw Voeren
onzichtbaar Stoppen, kortom wat
maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”
Anna Paulownastraat 30a, Tel. 3494
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald

“**EEN KLANK GAAT OVER
HEEL NEDERLAND DAT**”

PEEK & CLOPPDENBURG
*Het zohedst en betrouwbaarst
adres is.*

A. SCHRÖDER & C
GROENMARKT 25, 26,
's-GRAVENHAGE

OPRUIMING
van
Dames- en Kinder-Confectie

N. V. Meubelfabriek „DELTA”
Van Broekhuizenstraat 26-28-30 - Telef. 8
NIJMEGEN

Wij kunnen U momenteel aanbieden:
Complete Huiskamers van af f 315

EINDHOVENSCH E BOOMKWEKERIJ
TEL. 634 EINDHOVEN TEL. 11
LEVERING VAN ALLE SOORTEN
BOOMEN EN PLANTEN
TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
SPECIALAAL ADRES VOOR HET
AANLEGGEN VAN LUSTHOVEN, TENNISBANEN,

M. A. VREESWIJK
WIJNHANDEL - UTRECHT
Uitvoerige Prijscurant op aanvraag gratis.

DE NIEUWE ZAAK
in Kristal, Porselein, Glas en Luxe Gebruiksartikelen
van W. KÖNIG is gevestigd
Valeriusstraat hoek Dunklerstraat
Telefoon 33459.
Verpakking voor Indië onder garantie tegen breuk.
Het „Winkeltje” Prinsestraat 92 blijft bestaan.

Holland-Canada Hypotheekbank
's-Gravenhage - Winnipeg
Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage - J. G. COSTER te Winnipeg